

dwars

studentenvereniging Universiteit Antwerpen
nr 87 | jaargang 13
mei 2014 | gratis
www.dwars.be

triumviraat Triggerfinger
studentenbegeleiders over Generatie Y
Kris Peeters bekend kleur

inhoud

dwars 87

Triggerfinger

Wat is heet, draagt een maatpak en kan een publiek muzikaal belagen? Block, Goossens en Van Bruystegem razen, minnen en plagen.

our g-g-generation

Studentenbegeleiders verhelderen en verhelpen de psychologische problemen waar onze generatie tegenaan loopt.

Antwerpse ondernemers

Antwerpenaren maken hun dromen waar en starten een onderneming ondanks de economische crisis.

yes we can, even in Belgium

We legden Kris Peeters het vuur aan de schenen en zetten zijn politieke pro's en contra's op een rijtje.

cultuur

- 04 **Triggerfinger**
een koortsige ontmoeting
- 13 **utopia in absentia**
Christophe Deborsu
- 18 **de avond van**
de *dwars* quiz

onderwijs

- 08 **our g-g-generation**
studentenbegeleiders
- 12 **microscop op wetenschap**
nucleair afval
- 28 **de biënnale van UAntwerpen**
tweejarige masters
- 31 **voorbeeldig student**
Nicolas Van Spilbeeck
- 32 **Voorhamme en de veelkoppige draak**
hoger onderwijs

Antwerpen

- 14 **Antwerpse ondernemers**
Brabo's Hand,
Thé Atro en Papa Jos
- 16 ***dwars* neemt een loopje met**
Tinneke Beeckman
- 24 **Antwerpen Centraal**
spookwandeling
- 36 **Antwerpen inspireert**
nieuwe fictieserie *Professor T*

maatschappij

- 03 **editoriaal**
- 20 **Kris Peeters**
neemt stelling
- 26 **Het Marktsegment**
Londen: het financiële centrum
- 35 **contraire**
satire

de assen van de feniks

editoriaal

Liberté toujours. Spreek het uit. Fluister het. Het omwentelt de tong. Een sententie omhelsd door de groten en de kleintjes der aarde. Twee onsterfelijke woorden gedrukt op een onvergankelijk, blauw – of azuurblauw – pakje. Ultramarijne distinctie, versierd met een Asterix helm. (On)gefilterde schoonheid en verlangen in slanke cilindervorm. Een Gauloise ontsteek je niet zomaar. Gauloises rook je niet. Je wordt geboren als Gauloisier.

Zelfs de bekende gezondheidswaarschuwing – een aanmaning geprint op elk pakje dood – straalt bij Gauloises een zekere nonchalante chic uit: *'Fumer tue.'* Heerlijk subversief. Gainsbourg kon het niets schelen. Picasso ademde de tabak. John McClane zowaar inhaleert de sigaret tijdens een onvergetelijk kersfeest. *"Now I have a Gauloise, ho-ho-ho."* Identiteit maakt en kraakt rookwaren (en vice versa). Na 104 jaar heeft Gauloises persoonlijkheid in overvloed. Een existentiële crisis moest er ooit eens van komen. De productie in Frankrijk wordt stopgezet en verhuist richting Oostblok. Die Polen hebben het slim gespeeld. *Liberté toujours* wordt *liberté en Pologne, parce que la France ne fonctionne plus.*

Ach, zoals een reclamecampagne ooit kopte: *"To err is human. To smoke Gauloises, divine."*

colofon

dwars is het studentenblad van Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. *dwars* verschijnt maandelijks tijdens het academiejaar en wordt gratis verdeeld op UA-campussen Drie Eiken, Groenenborger, Middelheim en Stadscampus. Dit nummer werd afgesloten op 27/10/2013. Oplage: 2.500 exemplaren. V.U.: Thibault Winants, Paardenmarkt 91, bus 1, B-2000 Antwerpen.

Hoofdredacteur Thibault Winants **Adjunct-hoofdredacteur** Judith Buysse

Redactie Benjamin Theys, Carmen Wijnands, Carolina Rowicki, Hakan Çakaloz, Hylke Gustaaf, Julie Colpaert, Kathy Vanhout, Laurens Timmerhuis, Maarten Decaluwe, Maurits Chabot, Maxene Willems, Sander Carollo, Stefanie Geukens, Stephanie Ketels

Eindredactie Basia Dajnowicz (verantwoordelijke), Carmen Wijnands, Carolina Rowicki, Julie Colpaert, Laurens Timmerhuis, Stephanie Ketels

Fotografie Astrid Vingerhoets, Benjamin Theys, Dorian Baetens, Elise Geuens, Hylke Gustaaf, Jenna Kahn, Julie Jeunen, Laurens Timmerhuis, Martijn Fraanje, Maurits Chabot, Maxene Willems

Illustratie Basia Dajnowicz, Carmen Wijnands, Hylke Gustaaf, Senne Claes

Toch, hartzeer. Een icoon verliest zijn smoelwerk. Frankrijk speelt een karaktertrek kwijt. Want Gauloises is Frankrijk. Stel u even voor dat Triggerfinger het voor bekeken houdt. Menig vrouw (en man) zou van een brug springen. Wat maakt België immers sexy? Manneken Pis? Positief confederalisme? Ja, bier. En chocolade. Niet meteen enorm zinnenprikkelend, behalve in enorme hoeveelheden. Een hijgende Ruben Block daarentegen. Je zou voor minder onmiddellijk door de knieën gaan.

Neen, de heren van Triggerfinger zijn de Gauloises van België. Verleidelijk, stout, dodelijk efficiënt. Onze redactie heeft het aan den lijve ondervonden. Verslavingsgevaar is imminent. Het kan je niets schelen. Je zweert bij je merk. Bij je muziek. Bij je politieke standpunt. Je dweept met de begeerte. Omdat je niet zonder kan. Onze zuiderburen zijn hun panache kwijt en veranderen in een natte dweil.

Belgen prikkelen meer. Door een vorm van continue onzekerheid. Door imperfectie. Door belabberde politieke besluitvorming. We laten het bloed stollen, we choqueren en we enerveren. Driekleurige nervositeit waar we trots op moeten zijn.

Thibault Winants,
Hoofdredacteur

Vormgeving Dorian Baetens, Hakan Çakaloz, Hylke Gustaaf, Maarten Decaluwe (verantwoordelijke), Martijn Fraanje

Social Media Nastia Vyprys'ka, Sander Carollo, Stephanie Ketels (verantwoordelijke)

ICT Bart Braems, Hylke Gustaaf, Maarten Decaluwe

PR Laura Caluwe **Drukkerij** Favorit **Coverfoto** Martijn Fraanje

Met dank aan Capitant, Christophe Deborsu, Jenna Kahn, Jonas Thys, Nicolas van Spilbeek

E-mail contact@dwars.be **Adverteren** adverteren@dwars.be **Website** www.dwars.be

Redactielokaal en correspondentieadres: *dwars* - studentenblad Universiteit Antwerpen, Paardenmarkt 91, bus 1, B-2000 Antwerpen

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt zich het recht om ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

hoe word je getriggerfingerd?

het minnespel van Block, Goossens en Van Bruystegem

Tekst: Judith Buysse & Thibault Winants

Beeld: Martijn Fraanje

De Triniteit van de vaderlandse rockmuziek lanceert hun nieuwe album. *By Absence of the Sun* heet het beest. Triggerfinger de meester. Het is het allerlaatste interview tijdens de persdagen in Brussel. De drank kan op tafel komen. Frontman Ruben Block kan niet beslissen: "Brain freeze," lacht hij. Block en Mario Goossens gaan voor een gin-tonic, monsieur Paul voor een koffie. We toveren de afgelopen editie van *dwars* op tafel, met Bart De Wever op de cover. De reactie is unaniem kritisch en recht door zee: "De Wever? Steek dat maar snel weg. Minder, minder, minder!" Een gigantische bulderlach weerklinkt op het terras. Ze zijn ontspannen, maken grappen en praten als een bende gezellige chaoten door elkaar. Als we hen vertellen dat hun sexappeal ervoor zorgde dat een deel van de vrouwelijke redactieleden niet meer mee is gekomen, reageert Block: "Het is niet handig als ze ons met open mond aankijken, dan vliegen er vliegen in." Nadat er is gelachen om onze zenuwen: "Doe maar rustig, wordt gij gezocht misschien?" en we gecomplimenteerd zijn om onze typekunsten: "Ben jij aan het typen nu? Allez, dat is rap," vuren onze vragen op de Belgische halfgoden af.

stap 1: zenuwen zijn voor pussies

Als er één ding opvalt bij de eerste beluistering van *By Absence of the Sun* is dat de muziek mikt op het wiegen van de heupen. Op tekstueel vlak zweeft er een duisternis rond de nummers.

Ruben Block Dank u. Ik ben blij dat jullie dat vinden. Dat is wel iets waar we naar gestreefd hebben, zonder de essentie van onze muziek te verliezen. De *lyrics* ontstaan met een bepaald idee. Maar het is juist mooi dat je er je eigen verhaal mee kan maken.

Het is jullie tweede samenwerking met producer Greg Gordon (werkte mee met onder andere *Slayer*, *Oasis* en *The Walkmen*, nvdv.). Never change a winning team. Hebben jullie deze plaat anders aangepakt in vergelijking met *All This Dancin' Around*?

Block We kennen hem nu een beetje beter, dat is wel een verschil. De eerste keer was het voor hem ook nog een beetje aftasten hoe je persoonlijk bent. Greg heeft met grootse artiesten samengewerkt. Sommige van die mensen moet je met een bepaalde handleiding benaderen, maar wij zijn niet zo moeilijk. Wij waren de eerste keer veel meer onder de indruk van hem. Zijn palmares is indrukwekkend en als kleine Belgen met hem samenwerken is een hele eer. We zijn echt fan van elkaar geworden. Dat vormt een heel goed uitgangspunt om een samenwerking aan te gaan en die succesvol af te ronden.

Mario Goossens Hij is geen dictator die beweert het allemaal te weten. We snappen elkaar volledig. Dat geeft een speling tussen ons vieren waardoor het heel interessant en creatief wordt. Zo'n werksfeer is ideaal. Hij heeft ons de studio's laten zien toen we *Faders Up 2 – Live in Amsterdam* gingen mixen. We konden kiezen tussen drie verschillende studio's binnen het gebouw. De tweede studio was perfect.

stap 2: huur op tijd en stond enkele escortdames in

Werken Amerikanen in de studio dan anders dan Belgen?

Block Iedereen heeft zijn functie in de studio, dat is hier in België ook zo. De grote studio's waarin we werkten lagen voornamelijk in de Verenigde Staten. De eerste keer namen we in Sound City Studios op, ditmaal in Sunset Sound Studios. Er komen daar heel grote artiesten en het is wel fijn dat ze ons op dezelfde manier behandelen. Wij worden verzorgd als klant: er wordt altijd koffie, fruit en van alles en nog wat door een

runner voorzien. Dat is maar een detail, maar zo'n runner is van opleiding een technicus. Als je iets wil worden in zo'n studio dan moet je onderaan beginnen als een soort koffiemadam.

Goossens Als wij zin hebben in een koffie of een smoothie dan gaan we het zelf wel halen. In de Verenigde Staten staan ze erop dat de artiest zich geen zorgen maakt over zulke banaliteiten.

Paul Van Bruystegem We wilden voor de grap eens zien hoe ver ze daarin zouden gaan. Na twee samenwerkingen begin je natuurlijk met iedereen goede vrienden te worden. Op een dag benaderden we een van de assistenten met een ongewone vraag: "*Hey Chris, we're looking for some escort girls.*" Plichtsgetrouw ging hij voor ons bellen met de *front desk*. Op een bepaald moment dachten we dat ze wel door hadden dat het een grap was. Die runner stuurde gewoon al een hele prijsopgave en keuzemenu door. Zo ver gaat het dus.

Jullie worden daar als Belgen dus ook wel als echte sterren behandeld?

Goossens Iedereen wordt daar als een echte ster behandeld. Je bent klant en je wordt verzorgd. "*Whatever you need.*"

Block Het coole is eigenlijk dat je niet naar buiten moet, je kunt blijven werken. Er wordt voor alles gezorgd. Die taak ligt in handen van Gregs assistent Chris. Greg hadden wij geëngageerd als producer en technicus. Hij was verantwoordelijk voor het opnemen van het album, maar hij heeft een rechterhand nodig om hem door heel het productieproces heen bij te staan. Het ene moment konden we met die gasten gewoon lachen en onnozel doen, maar vanaf het moment dat er weer gewerkt moest worden, was er een abrupte *mind switch* en stonden ze achter de knoppen. In het begin moet je wennen aan die professionaliteit. Eens je in die *flow* zit, wens je niets liever.

stap 3: wees evenwichtig, maar hitsig

Na 15 jaar Triggerfinger kennen jullie elkaar door en door. Wat zijn elkaars goede en slechte eigenschappen?

Goossens Iedereen heeft zijn slechte kantjes. En het fijne is dat wij dat intussen van elkaar weten, maar het hoeft niet per se gezegd te worden. Je ziet dat aan de ander als hij ruimte nodig heeft. Als je zo veel onderweg bent, hoeft je daar niets van te zeggen. We zien elkaar meer dan onze eigen vrouwen (*lacht*). ▣

Van Bruystegem De kracht bij ons is ook dat wij al vrij lang van onszelf weten wat onze zwaktes zijn. Ik ben een opvliegende, razende zot (*Ruben lacht*). Ik wéét dat ik dat ben, maar het lukt me niet altijd om die hitsigheid in te tomen. Dat is niet noodzakelijk negatief, soms kan dat ook positief zijn.

Block Hij is eerder een enthousiaste, opvliegende, razende zot.

Van Bruystegem Maar dat kan wel eens vermoeiend zijn dus soms probeer ik er toch iets aan te doen. Ik ben me daar ook van bewust, anders ga je een ander op de zenuwen werken. Dan is het: *"Sorry gasten, het is weer zo vandaag,"* en zij weten dat dan. We hebben een innige relatie met elkaar. Enfin, we functioneren zoals een getrouwd koppel. Je accepteert elkaars kleine, slechte kanten, want je kijkt nog altijd op van elkaars grave kanten. Zowel op muzikaal als op menselijk vlak.

Block Dat is waar ik me nog steeds over verbaas: de razende koorts waarmee wij er elke keer invliegen en ons in de muziek vastbijten. Dat is Triggerfingers *main objective*. Proberen een zo goed mogelijke plaat te maken. Trachten de beste *take* op te nemen die op dat moment uit ons voortvloeit.

stap 4: een kostuum is het allerhoogste gebod

Jullie brengen die koorts ook over op het podium. Hoe houden jullie het nog steeds vol om in een verzengende hitte in die kostuums te spelen?

Van Bruystegem Vorig jaar stonden we op het podium in Sziget. Rond die tijd werd Hongarije getroffen door een hittegolf. Tijdens onze set was de warmte bijna onhoudbaar. We hebben toen meegekeken dat de temperatuur rond de 53 graden schommelde. Voor we ook maar één noot gespeeld hadden, baadden we in het zweet. Op het podium was het alsof er iemand met twee haardrogers in je ogen blies.

Block Ik wilde even gaan 'voelen' in de tent. Ik liep naar boven naar het podium en er komt een muur van hete lucht op me af. Ik voelde mijn netvlies onmiddellijk droog worden. Daarenboven had je de belichting die de temperatuur nog eens gevoelig opdreef.

Van Bruystegem Op dat moment denk je: hoe kom ik hier in godsnaam doorheen? Ik ben de oudste en een beetje zwaarlijvig, voor hetzelfde geld overkomt me iets. Op foto's van Sziget zie je dat we er echt niet goed uitzien. We waren net een trio lijken met muziek-instrumenten.

Goossens Dat was nu ook wel een eenmalige gebeurtenis. Hopelijk (*lacht*). Je went aan het dragen van een kostuum.

Naast de langspeelplaten die Triggerfinger uitbrengt, bedrijven jullie ook de liefde met covermateriaal. Is het niet frustrerend dat jullie cover van Lykke Li's *I Follow Rivers* meer aandacht krijgt dan de rest van jullie werk?

Van Bruystegem Jullie hebben er een hit van gemaakt, niet wij.

Goossens Dat heeft ons inderdaad bekender gemaakt. Wij beschouwen dat totaal niet als iets negatiefs. Daar mag over gebabbeld worden omdat het deel uitmaakt van wat wij doen. Dat heeft ervoor gezorgd dat we door heel Europa reizen en gezellige dingen doen.

Van Bruystegem Even serieus: een 'triggerfinger' doen of maken, heeft een extra betekenis. Het staat nu in de Urban Dictionary: *'doing a Triggerfinger'* is een cover maken die beter is dan het originele nummer. Echt waar! Daarnaast heeft het nog een andere betekenis. De vinger die de vrouw gebruikt bij het masturberen (*lacht*).

stap 5: intensiteit is nec plus ultra

Wat heeft De Wereld Draait Door betekend voor Triggerfinger?

Block Wij vinden dat een heel goed programma.

Van Bruystegem Ze hebben ons een beetje gelanceerd. Na die ene minuut spelen, was onze clubtour in Nederland ineens uitverkocht. Daarvoor liep de tour niet zo vlot en vochten we voor elke concertplek.

Block We hebben een media- en televisie landschap waarin alles heel snel gaat en er weinig ruimte is om wat tragere en diepgaandere dingen te doen. DWDD is ook een programma dat heel snel gaat, maar in het genre is het excellent. Het is waanzinnig om te zien wat een vakmensen Matthijs van Nieuwkerk (*presentator, nvdr.*) en zijn hele redactie zijn.

Van Bruystegem Het gaat daar allemaal heel *smooth*, anders dan bij VRT. Als er bij DWDD iets misgaat, dan gaat dat er heel Hollands aan toe. Toen Matthijs onpasselijk werd, is hij naar het toilet gelopen en kon Jan Mulder het gewoon overnemen.

All This Dancin' Around wordt gezien als de doorbraakplaat. Zien jullie dat ook zo?

Block Dat is een geleidelijk proces geweest. Dat album heeft het versneld, maar we draaien al lange tijd mee. Elke plaat heeft zijn steentje bijgedragen. Uiteindelijk hebben we

altijd getracht muziek te spelen die wij willen brengen. *All This Dancin' Around* heeft inderdaad meer deuren opengezet. Dat wil niet zeggen dat het daarom commerciëler wordt, maar dat ons speelveld nog groter is. Dat heeft zijn invloed op het hele spectrum, op zowel de meer delicate als de heftigere nummers. We lieten ons nu meer leiden door de melodie van een nummer. Desalniettemin hebben we er wel voor gezorgd dat de heftige nummers nog altijd erg *in-your-face* zijn.

stap 6: nec plus ultra, zeg ik u

Iedereen weet het: Triggerfingers live-reputatie staat als een gigantisch huis. Voelen jullie geen druk om die reputatie hoog te houden?

Van Bruystegem Die vraag over druk komt zo veel terug, terwijl wij dat niet zo voelen.

Goossens Je probeert je ding gewoon zo goed mogelijk te doen. Wij vinden het live-aspect net zo belangrijk als een plaat maken. Als je zoveel speelt dan voel je wel wat goed zit en wat niet. Hoe je het voor jouw gevoel het beste kunt overbrengen. Dat is altijd zo geweest, met ons drieën. Als een manager allerlei voorstellen doet dan zeggen wij al snel nee.

Block Maar we willen er wel over nadenken. Ik denk dat wij onszelf wel regelmatig goed in vraag stellen. Over waar we mee bezig zijn en hoe we het doen. We twijfelen wel. Natuurlijk zijn niet al onze concerten even goed. Dat weten wij ook. Je evalueert die wel, je probeert dan te achterhalen waarom het zo gegaan is. Een live optreden is geen vast gegeven, daarom is het ook interessant. Een ding weet ik wel heel zeker, dat wij alle drie elke keer ons uiterste best doen om er het beste concert van te maken.

Goossens Dat lukt ook niet altijd alleen. Als de omstandigheden en de faciliteiten slecht zijn, beïnvloedt dat je ook.

Block Ik ben dan even uit mijn lood geslagen. Tegelijkertijd gebruik je dat, om juist de vonken er vanaf te laten vliegen. Zij merken dat ook redelijk snel: "Dat gaat niet goed," en dan springen zij wel bij. Dat leer je ook, daar hebben we aan gewerkt.

Hoe ziet de toekomst van Triggerfinger eruit?

Block Ik hoop dat we nog veel platen maken en nog veel spelen. Dat we onze vleugels uitslaan in het buitenland. We zijn al onwaarschijnlijk blij met hoe het nu gaat.

Van Bruystegem *Our future is so bright that we need to wear shades.*

De bands sympathieke persdame laat ons weten dat we moeten afronden, na ook geduldig onze fotosessie af te wachten, is het echt tijd om te vertrekken. Van Bruystegem kust de dameshanden en allen – even charmant – nemen ze afscheid. dwars heeft net 's lands luidste drietal geïnterviewd. In de zomer spelen ze in het voorprogramma van die andere grootse band, The Rolling Stones. Benieuwd of Mick & co ook getriggerfingerd worden. Wij gokken van wel. ■

De Wever? Steek dat maar gauw weg. Minder, minder, minder!

Je leest, je bent op de hoogte, je haalt goede punten, je volgt extra vakken, je bent bescheiden, je bent trots, je doet bijzondere dingen, je reist, je klaagt niet snel, je doet vrijwilligerswerk, je hebt ambitie, je hebt veel vrienden en onderhoudt ze ook nog eens, je kijkt alle series, je kijkt alle films, je kent alle muziek, je sport en eet gezond, je hebt tomeloze energie: jij bent twintiger. Toch?

De eerste kinderen van Generatie Y vierden hun dertigste verjaardag en zijn klaar met hun *coming of age*. Dat betekent dat het analyses kan gaan regenen. Benamingen zijn er in overvloed; wie wij zijn? *The Millennials*, *The Echo Boomers*, *Generation Einstein*, *The Digital Natives*, *Generatie Flux* en *Flex*. De huidige generatie twintigers is volgens Time Magazine lui en narcistisch. Leuvense psychiater Dirk De Wachter noemde onze samenleving *borderline* en stelde dat we geen idee hebben hoe we ongelukkig moeten zijn. Verder hebben we door sociale media een ziekelijke vergelijkingsdrang en bezwijken we onder prestatiedruk. Deze diagnoses zijn onder de heftigste in het psychiatrisch jargon.

our g-g-generation

studentenbegeleiding verheldert en verhelpt

Tekst: Judith Buysse & Carmen Wijnands ■ Beeld: Carmen Wijnands & Jenna Kahn

Als kinderen van de huidige generatie herkennen we er wel het een en ander in. Een twintiger zonder enige faalangst is moeilijk te vinden. We lopen tegen de lamp als we proberen te doen wat we allemaal moeten doen: het uiterste uit onszelf halen en de zee aan mogelijkheden die we hebben benutten. Die zee is kleiner dan we dachten, blijkt nu. Op Facebook en andere sociale media zien we de ene na de andere generatiegenoot wel klaarspelen wat ons zo zwaar valt. Stiekem hebben meer generatiegenoten het moeilijk. Een op de dertig Vlaamse studenten zoekt psychologische hulp, kopte De Morgen in haar studenteneditie van 5 maart. Dat aantal is 13,8 procent hoger dan in 2012. Van de bijna 4.800 studenten die psychologische hulp zoekt, zijn er volgens dit artikel 2.500 aan de Antwerpse universiteit en hogescholen. Een opvallend hoog aantal.

De problemen van studenten zijn niet eigen aan deze generatie maar aan deze tijd

dwars ging voor meer antwoorden over de Antwerpse student te rade bij een aantal deskundigen verbonden aan Psynet, het netwerk voor studentenbegeleiding dat is opgezet voor alle onderwijsinstellingen verbonden aan Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen. Wij spraken:

Paul van Royen: decaan Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen en voorzitter van Psynet.

Daniel Boeykens: studentenbegeleider op de Stadscampus. Hij is erkend psycholoog en coördinator psychologische begeleiding.

Ruth De Pau: studentenbegeleider op Campus Drie Eiken en de Stadscampus.

Ann Aertsen: studietrajectbegeleider voor de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen.

Generatie Y: media versus universiteit

“Jullie zijn geen borderlinegeneratie. Wij zijn uiteraard wel bezig met jullie levensgroep, het is een generatie die erg in het oog springt. De media speelt daar op in en het lijkt daardoor alsof de studenten veel psychologische problemen hebben. Dat moet genuanceerd worden,” stelt Daniel Boeykens. In de leeftijd van 18 tot en met 24 jaar ontdek je

je identiteit. Men moet oppassen met typologieën, maar er valt wel iets te zeggen over de verschillen tussen generaties. Toch ligt het meer aan de tijdsgeschiedenis en externe omstandigheden, dan dat deze generatie fundamenteel anders is, volgens onze deskundigen. Dit beaamt Ruth De Pau: “Waar deze generatie tegenaan loopt is voornamelijk een maatschappelijk probleem. Je kunt het beter omgekeerd bekijken: er wordt nogal veel van jullie verwacht. Dat merken we wel in begeleidingen. De hoge verwachtingen, de keuzestress; je bent zelf verantwoordelijk voor de keuzes die je maakt.” “Er zijn nu veel meer keuzemogelijkheden dan vroeger,” vult Ann Aertsen aan, “die keuzestress geldt dus niet enkel voor jullie generatie, maar überhaupt zijn er op alle vlakken van maatschappelijk leven meer keuzes te maken.”

angstmaatschappij

“Uit een onderzoek onder de Vlaamse bevolking blijkt dat er meer angst en onzekerheid is,” vertelt Boeykens, “dat herkennen wij ook en dat leeft in de maatschappij vandaag. Sociale angst, bijvoorbeeld, uit zich bij studenten vaak in faalangst.” Paul van Royen verklaart: “Er is niet meer een opgelegd patroon, maar mensen leggen zichzelf wel een patroon op. De vraag is: wanneer is het goed genoeg? Dat noemt Dirk De Wachter (*schrijver van Borderline Times, nvdr.*) borderline, maar dat is het niet.” Alles is grenzeloos, maar daardoor voelen we ook de plicht alles te doen. “De verwachtingen binnen een generatie, ook voor volwassenen, zijn zo groot dat het maakt dat mensen daar niet aan kunnen voldoen. Dat kan ook gebeuren op je 50ste, maar jongeren moeten die keuzes nog maken. Vroeger studeerde je snel af, zocht je een baan, een huis en stichtte je een gezin. Men moet misschien wat meer prioriteiten stellen, er zijn nu geen evidenties meer. Er zijn zelfs mensen van 65 die in een levensgrote crisis terecht komen. Ook voor hen zijn er problemen die er vroeger niet waren. Het is dus niet eigen aan de generatie maar aan het tijdsbeeld,” bevestigt Van Royen. ➤

Pijn is niet erg, stille pijn wel. We zijn sociale wezens, maar contacten via sociale media lossen onze noden niet op

facebookjaloerie

Jongeren zoeken eerder sociale bevestiging. Iedereen wil goed bezig zijn. "Veel studenten die bij mij komen hebben een klankbord nodig. Ze willen even horen wat ze zelf wel al weten," vertelt Aertsen. Boeykens vindt dat studenten juist erg kritisch naar zichzelf kijken: "Je kunt jonge mensen narcistisch noemen omdat ze veel bezig zijn met succes, maar dat zijn ze niet. De maatschappij propageert het succesvol-zijn. Sociale media geven daarbij een vertekend beeld. Er zijn veel voorbeelden van mensen met 400 facebookvrienden die in werkelijkheid niemand kunnen bedenken waarbij ze met hun problemen terecht kunnen." Hij ziet daarnaast de druk die ouders op hun kinderen leggen: "Studenten zien hun ouders ook worstelen. Ze voelen de druk van hun ouders om het zo goed mogelijk te willen doen. Dat nemen ze ook mee in hun leven." Ook De Pau ziet dit als voornamelijk tijdsgeestgebonden: "Meer dan ooit val je op jezelf terug. Je krijgt tegenwoordig een digitaal oordeel. Dat werkt in op die onzekerheid." "Pijn is

De maatschappij zelf is ook op zoek naar een identiteit. Daar is iedereen onzeker over

niet erg, stille pijn wel. We zijn sociale wezens, maar contacten via sociale media lossen onze noden niet op daar is sprake van een crisis, want voor iemand die daar niet goed mee kan omgaan kan het heel beangstigend en problematisch zijn," concludeert Van Royen.

vertekende cijfers

In De Morgen werd onlangs het beeld geschetst dat er door studenten in Antwerpen veel meer psychologische bijstand wordt gezocht dan in andere steden. Dat klopt niet. De cijfers zijn opgevraagd bij de verschillende onderwijsinstellingen, maar kunnen eigenlijk niet met elkaar vergeleken worden en er worden bijgevolg ook geen correcte conclusies uit getrokken. Van Royen verklaart deze cijfers: "Globaal heeft 5 procent van de studenten in de loop van de studie een psychosociale vraag. Dat is dus 1 op 20. Aan andere onderwijsinstellingen lijken ze lager te zijn, maar daar is het onvoldoende geregistreerd. Wij rekenen ook gewone vragen om begeleiding mee. 10 procent van die 1 op de 20 heeft echt ernstige problematiek die we intern niet kunnen opvangen. Dan gaat het om

150 tot 200 studenten." Boeykens legt uit hoe dit werkt: "Wij werken veel eerstelijns, in andere steden werken ze meer tweedelijns (*eerstelijns: interne kortdurende hulp, tweedelijns: externe, langdurige en specialistische hulp, nvdr.*). Psynet bestaat nu 10 jaar. Het is een systeem waarin de psychologische hulp Associatie-breed (*AUHA, nvdr.*) aangeboden wordt. Onze dienst zit tussen alle andere studentgerichte diensten, daardoor zijn we heel toegankelijk. Hoe georganiseerder het is, hoe hoger de cijfers uitvallen. Als je daarop gaat besparen zie je dat direct terug in de cijfers." Dit laatste vindt ook Van Royen een belangrijk punt: "Wij vinden dat de universiteit de verantwoordelijkheid heeft om niet enkel op te leiden tot competente mensen, maar op te leiden tot verantwoordelijke, maatschappelijk betrokken mensen. De universiteit werkt als een microkosmos. Je moet daar geld in blijven investeren, dat hoort bij de academische opdracht."

behandelsucces

Hoewel we zo graag succesvol zijn, kunnen de deskundigen ons niet beloven dat gesprekken tot het gewenste effect zullen leiden. De Pau legt uit: "Het is niet dat ik een vijfstappenplan heb, waarvan je aan het einde sowieso gelukkig bent. In de eerste plaats is het vooral in kaart brengen van de huidige situatie en dan gaan we samen kijken waar verandering mogelijk is." Boeykens onderschrijft dat ze enkel van een bepaalde aanpak uit kunnen gaan: "Van onze kant proberen we de competentie zo hoog mogelijk te maken. Alle begeleiders volgen trainingen en intervisie. Wij creëren de omstandigheden waardoor studenten met hun problemen durven komen." Aertsen heeft ook ervaren dat studenten bij haar in eerste instantie vaak niet over persoonlijke zaken willen praten. "Bij studietrajectbegeleiding krijg je vaak het eerste signaal dat het niet goed gaat. Soms komen ze in eerste instantie over iets anders praten, maar dan gaan ze uitleggen waarom ze bijvoorbeeld niet aan dat examen hebben deelgenomen en wordt er veel duidelijk." Toch blijven studenten die zich niet melden met hun problemen volgens Van Royen niet ongezien: "Je kunt je isoleren, maar in het onderwijs is er heel veel interactie. Het valt nu meer op als je niet meedoet. Vroeger kon je een heel jaar niet komen en stond je toch gewoon op de lijst bij de examens. Bij de peergroep valt goed te signaleren wanneer er iets gedaan moet worden."

Ik heb de indruk dat deze generatie nu weer voor veiliger gaat

Een zware depressie voorkomen zorgt voor grote kostenbesparingen

de maatschappij: dat ben jij

Wat valt er te verbeteren aan de hulpverlening vanuit de politiek? Van Royen: "Er is geen goed systeem. Men zou veel meer eerstelijnsopvang moeten bieden. In samenwerking met huisartsen, dienstencentra, Centra Algemeen Welzijnswerk, de regio, enzovoorts." Vooral preventie is erg belangrijk, beargumenteert Boeykens: "Een zware depressie voorkomen zorgt voor grote kostenbesparingen en het uitblijven van studievertraging." Hier sluit Van Royen zich bij aan: "5 procent heeft psychologisch problemen, die moet je zo snel mogelijk helpen. Nu zijn burn-outs epidemisch; er wordt niets mee gedaan. Veel problemen kunnen voorkomen worden. Zeker bij grote bedrijven moet men een netwerk zoals Psynet intern opbouwen, dan werken ze veel efficiënter." De manier waarop er binnen AUHA via Psynet op microniveau verschillende diensten samenwerken verbetert de studieprestaties. Zo zou er op maatschappelijk macroniveau ook naar gekeken moeten worden, volgens Boeykens.

Je zou bijna denken dat de maatschappij in plaats van het individu aangepakt moet worden, maar Van Royen werpt tegen: "Als je mensen nu goed behandelt, dan zijn dat de mensen die de maatschappij helpen veranderen." Volgens Boeykens zijn de toegewezen mensen juist diegenen die het verschil gaan maken: "De mensen die stilstaan bij maatschappelijke relevantie, gaan daar ook in investeren. Daarom is er nu ook al een verandering gaande." Van Royen voelt deze verandering ook: "De maatschappij zelf is ook op zoek naar een identiteit. Men vraagt zich voortdurend af waar de maatschappij naar toe gaat. Daar is iedereen onzeker over. Ik heb de indruk dat deze generatie nu weer voor veiliger gaat. Dat zijn golfbewegingen. Zo'n beweging wordt door andere de economische crisis beïnvloed. Het is een constante interactie tussen allerlei factoren. Er is veel kortetermijndenken. De politiek loopt achter de feiten aan."

verdict

Wat moet er volgens onze deskundigen gebeuren met ons? Van Royen evalueert zijn eigen leerproces en ziet het rooskleurig in, al zou het mis gaan: "Bij deze generatie kan de veerkracht nog goed gebruikt worden om opnieuw te beginnen. Soms komen studenten maar een of twee keer langs en ervaren dat al als een hele bevrijding. Maar dat hoeft niet via ons te gebeuren, dat kan ook binnen de eigen kring. Niet alles hoeft gepseudologiseerd te worden. In de hulpverlening krijg je het voorrecht met problematiek van jongeren om te gaan en daar de mogelijkheden te zien. De mogelijkheden van het 'ont-moeten'." Het is belangrijk dat studenten hun zorgen ook delen met elkaar. Ze moeten er niet alleen mee rond blijven lopen, vindt De Pau: "Juist het in relatie brengen met elkaar is helend. Er is meer faalangst, maar het is ook meer dan ooit erkend en daardoor eerder bespreekbaar." Met een loopbaan van bijna 30 jaar vertelt Boeykens: "Wat ik geleerd heb, is dat we een verschil kunnen maken. Je kunt beter niet te perfectionistisch zijn. Het is belangrijk om zorgvuldig te zijn en veiligheid te bieden." Boeykens is ten slotte heel positief over onze generatie: "YOLO, die mensen willen wat van hun leven maken. Dat is moeilijk als de druk hoog ligt. Ik ben benieuwd of en hoe ze het gaan waarmaken. Deze leeftijdscategorie is nog flexibel, dus veelbelovend." ■

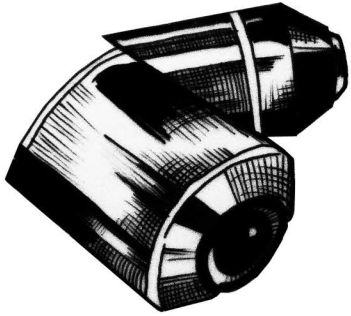
De dwarsredactie nodigt lezers van harte uit te reageren op dit onderwerp. Lezersbrieven kunnen naar contact@dwars.be worden gestuurd.

Psynet organiseert een studiedag op 6 november 2014. Kiezen en keuzedwang zullen thema's zijn die aan bod komen.

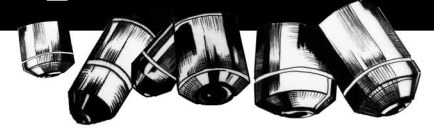
Departement Sociale, Culturele en Studentgerichte Diensten
Dienst voor Studieadvies en Studentenbegeleiding
Campus Drie Eiken/Campus Groenenborger/Stadscampus
03/2654872

www.uantwerpen.be/studentenbegeleiding

microscop op wetenschap

een sociologische kijk op afval

Tekst: Hakan Çakaloğlu ■ Beeld: Basia Dajnowicz

Sociologen houden zich werkelijk overal mee bezig. Zo zijn onderzoekers aan de Antwerpse PSW-faculteit al 16 jaar betrokken bij een bergingsproject van laagradioactief afval in de Kempen. Hoezo, sociale wetenschap en radioactiviteit? Door het afvalvraagstuk te behandelen als een maatschappelijk probleem in plaats van een louter technische kwestie, werd het voor de hand liggende 'Not In My Backyard'-protest vermeden en een oplossing gevonden.

In opdracht van de Nationale Instelling voor Radioactief Afval en Splijtstoffen (NIRAS) gingen professor Erik Van Hove (nu emeritus) en zijn medewerkster Anne Bergmans in 1998 mee op zoek naar een oplossing voor Belgisch laagradioactief en kortlevend afval (ook wel categorie A-afval genoemd, nvd.r.). Tot in de vroege jaren '80 werd dit soort afval in de zee gedumpt. Na een internationale afspraak dit niet langer te doen, moesten andere oplossingen worden gezocht. Aangezien in complexe en risicogevoelige dossiers een zuiver technische oplossing niet volstaat, deed NIRAS een beroep op sociale wetenschappers.

De onderzoekers dachten mee aan een beslissingsmodel waarin alle belanghebbenden in een vroege fase werden betrokken en waarin genoeg aandacht ging naar compensaties voor de lokale gemeenschap die zulk afval op haar grondgebied zou toelaten. Zo gingen in 1998 vier 'nucleaire gemeenten' in op het voorstel van NIRAS om te overleggen over de voorwaarden waaronder een berging van kortlevend afval op hun grondgebied mogelijk zou zijn. In Dessel en Mol aan Vlaamse kant, en in Fleurus en Farciennes

aan Waalse kant, was men immers vertrouwd met het thema omwille van de bestaande nucleaire activiteit daar.

Via lokale partnerschappen werden de bevolking en het middenveld van elke gemeente betrokken bij de technische en socio-economische voorstudies. Het team van Universiteit Antwerpen zorgde er mede voor dat in elke fase van het project de lokale partnerschappen aan Vlaamse kant betrokken werden in dit proces van open beleidsvorming. Dit leidde in 2006 tot een regeringsbeslissing om de bergingsinstallatie in Dessel te bouwen, onder de voorwaarden die de partnerschappen van zowel Dessel als Mol hadden gesteld.

Anne Bergmans haalde in 2005 een doctoraatstitel met haar proefschrift over participatie van burgers bij technische en complexe projecten en volgt tot op de dag van vandaag het overleg in de Kempen verder op. De constructie van de bergingsinstallatie start ten vroegste in 2016, maar de voorbereidende werken zijn al volop aan de gang. In de tussentijd verrichten medewerkers van de vakgroep Milieu & Samenleving onderzoek naar de voorwaarden die de bevolking stelde en hoe deze vervuld worden. Een belangrijk thema daarbij is het blijven betrekken en vooral representatief houden van de partnerschappen. De bevolking moet immers voor 300 jaar 'onthouden' wat er zich op deze site bevindt. ■

voor meer info over het project: www.niras-cat.be

voor meer info over de partnerschappen: www.stora.org, www.monavzw.be

utopia in absentia

het beste moet nog komen

Een gelauwerd schrijver of journalist blikst voor ons terug op zijn/haar studenten-tijd. Over het verlies van jeugdige idealen en de teloorgang van naïeve onschuld. Christophe Deborsu (1965) is columnist, journalist, coauteur met zijn partner Annick De Wit van de bestseller *Dag, Bonjour!* en gastcolumnist voor *dwars*.

Ik heb nooit jong willen zijn. Noch jong willen blijven.

Als tiener in Namen dacht ik: "Ik hoop dat ik zo snel mogelijk in het echte leven sta." Mijn grootmoeder uit Dinant antwoordde dan: "Denk niet in die termen. Profiteer van je jonge jaren, ze gaan zo snel voorbij." Ze zou het nog herhalen de dag voor haar dood, het waren meteen haar laatste woorden. *Tout passe si vite*.

En toch: ik wilde niets liever dan een 23-plusser worden. Om te werken: iets doen voor de gemeenschap en tegelijkertijd mezelf uitleven, de beste win/win die er is. Ik wilde mijn elektriciteitsfacturen zelf betalen, voor de huurprijs van mijn flatje opdraaien, een eigen wagen hebben – ja, toen in 1988 was de auto nog hip – de onbemande camera's bestonden niet, de files amper.

De studententijd vond ik nogal surreëel. Best leuk, natuurlijk. Weinig verantwoordelijkheden, behalve op het einde van het academiejaar slagen en als leider voor een groep scouts zorgen. Voor de rest was het mama die de was en de plas deed en nog het verse appelsiensap perste tijdens de examenperiode. Ik gebruikte de auto van mijn ouders, ze betaalden mijn kot en wat ik met mijn vakantiejob verdiende, bezorgde me vooral bijkomend zakgeld. Zalig. Maar ja: buiten de realiteit. Een leven 'in functie van'; van de job van je leven, van de vrouw van je dromen.

Wat de job betreft: ik wist heel jong dat ik journalist wilde worden, rond mijn achtste. Nadien deed ik dus alles om dat doel te bereiken: de literaire richting Latijn-Grieks in het middelbaar volgen, de radio van de school oprichten, de krant van de scouts uitbrengen en dan rechten aan de KU Leuven studeren om als tweetalige reporter in de Wetstraat aan de slag te kunnen.

Ja, alles 'in functie van'.

En dan, op mijn drieëntwintigste, gebeurde het. Ik heb geluk gehad: ik kon bij de RTBF beginnen in april 1988, drie maanden voor ik mijn licentiaatsdiploma behaalde. Ik nam in juni drie weken vakantie om de examens af te leggen om me een volwaardige jurist te mogen noemen. Na 20 jaar op school, was ik er vanaf. Ik voelde me voor het eerst volwassen. Niet de minste heimwee bij het verlaten van het studentenleven (op de mooie ogen van Katrien en Frederika na). Mijn roeping kon eindelijk de rest mijn leven worden.

Ik heb het pas later ervaren. De echte overgang naar volwassenheid is niet alleen dat afstuderen. (Tussen haakjes: liefst afstuderen met een goed diploma op zak, in de examenperiode moet ik dit zeker schrijven. Ik denk aan u, beste lezer, verlies niet teveel tijd met het lezen van deze column, vergeet niet dat u studeert in functie van een hoger doel).

Nee, zeker even belangrijk was het stichten van een gezin en later een nieuw samengesteld gezin. In je eentje volwassen zijn, is zoals alleen in een stadion voor je geliefkoosde voetbalploeg supporteren: saai. Een gezin maakt het leven zoveel boeiender, zoveel completer. Je bent dan niet meer alleen volwassen, maar een volwassen mens.

Zie, het beste moet nog komen. ▀

nieuwe ondernemingen

in Antwerpen

Brabo's Hand, Thé Atro & Papa Jos

Tekst: Hylke Gustaaf & Kathy Vanhout ■ Beeld: Hylke Gustaaf

Het aantal vaste banen in deze maatschappij neemt af en de onzekerheid neemt toe. Bovendien zijn dit niet de meest eenvoudige tijden om een onderneming op te starten. Enerzijds spoort de overheid beginners op de arbeidsmarkt aan om vernieuwende ondernemingen uit de grond te stampen en de stad en de economie nieuw leven in te blazen. Anderzijds worden er geen subsidies meer toegekend aan jonge ondernemers en wordt het plaatje van ondernemerschap veel minder aantrekkelijk. *dwars* ging op bezoek bij drie ondernemingen in Antwerpen die zich er toch aan waagden. Papa Jos als de opvolger van De Jezuïet, Thé Atro weert zich tegen de koffiedampen en Brabo's Hand breidt zijn vriendenkring uit.

Papa Jos

De Jezuïet is naar bed gegaan, Papa Jos heeft hem toegedekt en is aan het werk geslagen. Het bruine café onderging een omgekeerde metamorfose, waar Bjorn en Katleen de ruimte karakter wisten te geven door het strippen van de wanden en de ruimte in te vullen met gerecycleerde materialen, meubels en andere objecten. Vrienden hebben zich in het verleden aangediend om een ruimte of muur op geheel eigen wijze te schilderen. De mix tussen de gelaagdheid van de muren en de inbreng van Jan en alleman brengt kunstperiodes naar voren van Barok tot de *seventies*. Het heeft Katleen en Bjorn een jaartje gekost, maar het nodige werk is verricht en de deur kan open. Papa Jos heeft zijn eigen wil en onder leiding van het paar wordt zijn behoefte vervuld. Zijzelf houden zich

verscholen achter lange haren en platendraaiers en laten Papa Jos op zijn beloop. Het pand dient als opstap om andere projecten mogelijk te maken. Op korte termijn kunnen de ruimtes worden ingericht voor tentoonstellingen, het laten optreden van muzikanten of iets anders. Een stille droom voor de toekomst ligt op de tweede verdieping, waar nog ruimtes rusten om heringericht te worden als herberg. Papa Jos heeft geen haast en weet heel goed wanneer de tijd rijp is voor een nieuwe uitdaging.

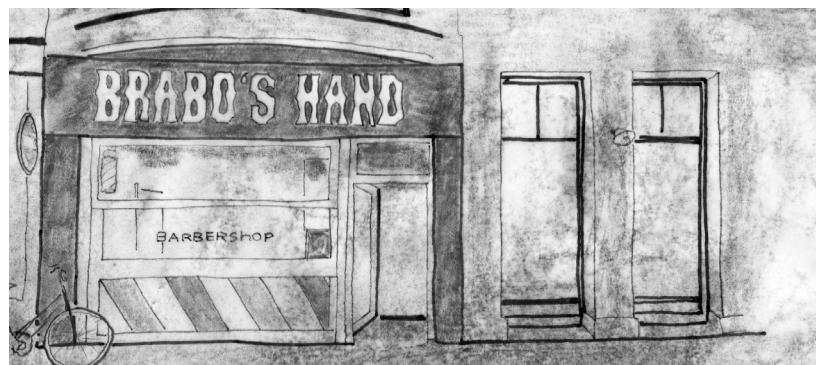

Thé Atro

Het verhaal begint bij Esther, de oprichtster van deze theebar. Haar vorige job, waar zij de hele wereld voor afreisde, liet haar stil staan bij het land China en met name de theecultuur die er groots is. Haar oom woont in China, waardoor ze een rechtstreekse contactpersoon heeft in het theeland. Dat heeft haar de moed gegeven om de overstap te maken van de fragiele diamantsector naar de minstens zo fragiele wereld van de thee. De kwaliteit ervan is niet los te zien van haar visie. De plantages waar Esther haar blaadjes inkoop zijn vaak door haar zelf bezocht en zij weet dat het ecosysteem voor de planten het belangrijkste is om de beste kwaliteit te behalen. De ervaring die zij in 2 jaar heeft opgedaan laat haar niet meer misleiden: ze proeft het wanneer de kwaliteit van de thee ondermaats is en er een fout in het ecosysteem zit. Haar visie geldt niet alleen voor de thee, ook in de theebar wordt hetzelfde principe gehanteerd. De locatie, het personeel en de samenwerkingscontacten moeten in balans zijn om de zaak te laten draaien. De verkoop van koffie is voor Esther taboe, de theebeleving is waar Thé Atro voor staat en zo komt koffie op de achtergrond te staan. Thee, het wondermiddel voor elke kater of andere kwaal, madam maakt een drankje om je er weer bovenop te helpen. De buurt heeft de bar allang ontdekt. In het weekend barst de hel los op het toeristisch kruispunt bij de Oever.

Brabo's Hand

Tomas en Younes gingen samen door het radioactieve slijk, studeerden af als ambitieuze tekenaars en zagen een kans tot het openen van Brabo's Hand, een *tattooshop*. Na 4 jaar ondernemen kreeg het duo het benauwd, de vriendenkring nam toe en uitbreiding werd noodzakelijk. De verhuizing in december van de Korte Koepoortstraat 8 naar het pand ernaast bracht een nieuw idee met zich mee. De bekwame jongeman die eens begon met het knippen van de mannen, greep zijn kans en nam de verantwoordelijkheid tot het runnen van de barbershop. De massale toestroom vanaf de opening tot op de dag van vandaag smeekte om een extra paar handen. De handen boden zich op een dienblad aan, toen een kameraad liet doorschemeren dat hij wel kon knippen. Na goedkeuring van Tomas en Younes, nam Chavez, hoofdbarbier, de leerling onder zijn hoede om het vakmanschap over te brengen en de toeloop van harige mannen en hun baarden onder controle te kunnen houden. De zes tatoeëerders en de twee coiffeurs waren voor het ontstaan van Brabo's Hand al kameraden. De oprichters zagen de kwaliteit in hun directe omgeving, gaven het vertrouwen en wisten hiermee hun zaak uit te breiden. Het is gewaagd om zoveel vrienden toe te laten in het bedrijf, maar door deze setting voelt het werk niet als werken en ontstaat mede hierdoor een relaxte sfeer.

De drie ondernemingen hebben gedreven ondernemers achter zich staan die zich de volle 100 procent op hun projecten richten, maar raden het ondernemerschap daarom niet per se aan. Investeren in tijd, geloven in idealen en het volgen van je hart zijn dan ook de sleutels tot succes voor het café, de theebar en de herenkapper. ■

dwars neemt een loopje met...

filosofe Tinneke Beeckman

Tekst: Sander Carollo ■ Beeld: Elise Geuens & Julie Jeunen

Door de stad heen flaneren is meer dan geschiedenis alleen. Onze redactie houdt een rondsloeterende tête-à-tête met een individu dat zijn hart verloren heeft aan Antwerpen. *dwars* ging in gesprek met filosofe Tinneke Beeckman. Ze is auteur van *Door Spinoza's lens* (2012) en houdt zich bezig met politieke filosofie. "De manier van politiek bedrijven is nog niet aangepast aan de uitdagingen van vandaag."

Als kind woonde Tinneke Beeckman in Vlaams-Brabant. Ze woonde 10 jaar in Brussel en nu weer in Antwerpen. Terug naar de roots, want hier is ze geboren en ook haar ouders zijn Antwerps. Beeckman schrijft columns voor De Standaard en is een opkomende stem in het maatschappelijk debat. De Antwerpse werkt als zelfstandige consulente en is lid van de Gravensteengroep, een gezelschap dat nadenkt over meer zelfbestuur voor Vlaanderen. Ze voelt zich niet Vlaamsgezind, maar merkt dat België niet democratisch werkt. Al denkt ze dat er bij een zelfstandig Vlaanderen niet noodzakelijk een beter beleid komt. "Vlaanderen kan de hele Belgische ziekte overnemen: politieke benoemingen, verkwisting van geld, een gebrek aan transparantie enzovoorts. Er is alleszins een democratisch voordeel: als ik niet tevreden ben over Vlaamse politici, kan ik op andere politici stemmen. Als ik nu niet tevreden ben over Franstalige politici, kan ik er helemaal niets over zeggen."

“De verkiezingsthema’s zijn niet altijd de relevantste,” hekelt Beeckman. “Neem nu de aandacht voor die panda’s: hoeveel opiniestukken werden daar niet over geschreven? Is dat zo relevant? Het is een soort van makkelijke oplossing voor journalisten om mee te gaan met de grote zorgen van politici die verkozen moeten worden. ‘Heeft dat succes gehad of niet?’ ‘Was dat een goede zet?’ Voor de gemiddelde burger doen zulke vragen er helemaal niet toe.” Het zou haar niet verbazen als veel burgers zich afkeren van die nieuwsstorm. Beeckman ergert zich ook aan de opgeklopte berichtgeving over de lijstvorming. “Dat zijn mijn zorgen niet. Mijn vraag is: als iemand aan de macht komt, op welke manier voert die persoon een ander beleid?”

Als politiek denkster stelt ze vast dat partijpolitiek aan invloed verliest. Ze meent dat politici aan macht inboeten door zaken zoals globalisering, de toenemende macht van Europa en de financiële markten. Volgens haar zitten de traditionele partijen vast in een soort logica; een maatschappelijke verdediging van de negentiende eeuw. “Katholieken stonden toen tegenover vrijzinnigen, liberalen tegenover socialisten enzovoorts. Door Europa en de globalisering van de afgelopen 20 jaar zijn de verschillen tussen die traditionele partijen veel kleiner geworden. Er is een andere dynamiek tussen diegenen die de macht hebben en diegenen die de machthebbers in vraag stellen. Die verhouding is helemaal veranderd en de politieke partijen moeten zich daaraan nog aanpassen. Er zal noodzakelijkerwijze een herformulering komen van heel de opdeling in links en rechts. Dat paste nog bij het einde van de Tweede Wereldoorlog, maar niet meer in de 21ste eeuw.”

In de ervaring van mensen staat de EU vooral ten dienste van multinationals, lobbygroepen, een bepaalde elite en niet van anderen

een federaal Europa

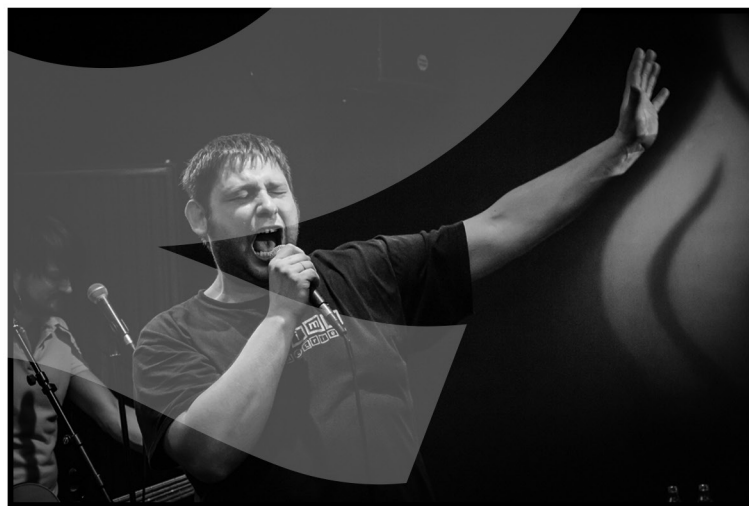
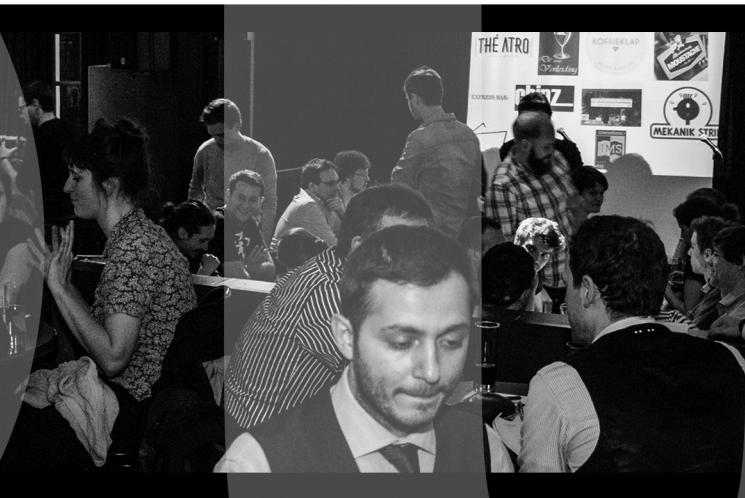
De haalbaarheid van een federaal Europa vindt ze een moeilijke kwestie. Enerzijds is ze te vinden voor inspraak van de burger over een aantal beslissingen via Europese verkiezingen, anderzijds denkt ze dat mensen momenteel niet bereid zijn om de Europese identiteit als enige politieke identiteit aan te nemen. “Het is wat tegenstrijdig: jarenlang heeft Europa net regionale identiteiten versterkt of mogelijk gemaakt en nu komt de EU daar op terug als Catalonië en Schotland hun onafhankelijkheid opeisen. Een lange tijd heeft Europa de macht van nationale overheden afgebouwd, waardoor regio’s zich sterker voelen en nu krijg je ineens het omgekeerde.” Ze denkt dat een politieke supermacht niet kan zonder een sterk identiteitsgevoel. “Europa is in tegenstelling tot Amerika een heel ander continent met eeuwen van traditie en geschiedenis. Daarom wek je enkel een tegenreactie op als je spreekt over een federaal Europa. In de ervaring van mensen staat de EU vooral ten dienste van multinationals, lobbygroepen, een bepaalde elite en niet van anderen.”

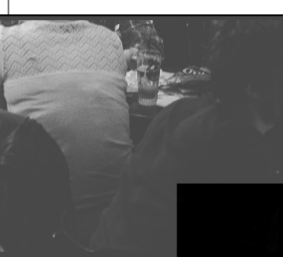
Er gaan stemmen op voor ‘meer Europa’, maar Beeckman denkt niet dat zeer federaal ingestelde politici de Europese burgers steeds kunnen overtuigen. “Het kan op nationaal vlak overal niet zo slecht zijn om daarom bepaalde bevoegdheden op Europees niveau te regelen. Concreet betekent het alleen maar macht afstaan en je weet niet echt wie en wat ervoor in de plaats komt.”

Volgens Beeckman veronderstelt een democratie altijd pluralisme en een gebrek aan eensgezindheid. “In een democratische ruimte moet je altijd andermans plannen in vraag kunnen stellen. Er is echter de neiging om iedereen die niet voor een bepaald soort Europa pleit, populistisch of nationalistisch te noemen. Met die termen wordt eigenlijk bedoeld: als jij het niet met me eens bent, ben jij geen democraat meer. Ik vrees dat de liberale partij (*de toenmalige VLD, nvdr.*) dat in de jaren ‘90 enorm sterk gedaan heeft. Zij was de rede. Iedereen die vragen had, op vlak van migratie bijvoorbeeld, was dan irrationeel of nationalistisch en één stap verwijderd van Auschwitz. Dan is er geen mogelijkheid om kritiek te geven op het beleid en dat vind ik niet democratisch.” ■

de avond van onze

■ Beeld: Elise Geuens & Maitijn Fraanje

yes we can, even in Belgium

de pro's en contra's van Kris Peeters

Tekst: Stephanie Ketels & Julie Colpaert ■ Beeld: Julie Jeunen

Kris Peeters is wellicht de meest genuanceerde politicus van Vlaanderen: sympathiek, correct, maar ook erg neutraal. Terwijl andere partijkopstukken wel eens een felle uitspraak durven te doen, verschijnt hij liever als 3D-figuur op uw smartphone. "Een minister-president die de ene boutade na de andere afsteekt, houdt zijn regering niet bij elkaar," verdedigt hij. Is dit het gedrag van een echte *tsjeef* of kiest hij terecht voor de gulden middenweg? *dwars* laat de man van 'stick to your plan' stelling nemen en hoopt op een paar krasse uitspraken. Aan u om pro of contra te zijn.

De verkozenen in de CD&V-fractie maken te weinig van hun mandaat.

Ik vind dat mijn fractie goed heeft gewerkt. De kranten proberen hun pagina's vol te krijgen met zulke rapporten, maar die moeten sterk gerelativeerd worden. Ik vraag me af of ze wel volledig en correct zijn. Ze zijn gebaseerd op de impressies van enkele journalisten en zijn afhankelijk van het type vragen dat parlementsleden voorgeschoteld krijgen. Bovendien vind ik het systeem van punten geven respectloos voor het werk dat geleverd wordt en dikwijls onzichtbaar is.

De cumulatie van lokale met Vlaamse mandaten in het Vlaams parlement moet worden afgeschaft.

Er zijn politici die beide mandaten schitterend kunnen combineren en parlementsleden die geen van beiden behoorlijk kunnen invullen. Als je de cumul verbiedt, moet je parlementsleden ook andere activiteiten ontzeggen en kunnen er bijvoorbeeld geen ondernemers meer in het parlement zetelen. Bovendien is een goede binding met het lokale niveau – burgemeesters en schepenen – een meerwaarde. Het is ook een pluspunt dat de parlementsleden een verschillende achtergrond hebben en vanuit hun ervaring zaken op de politieke agenda kunnen zetten. Het obstakel waardoor parlementsleden onvoldoende aanwezig zijn, is gemakkelijk te traceren. Natuurlijk is het veel moeilijker om uit te zoeken waarom een aanwezig parlementslid niet actief genoeg is. Om daarvoor andere activiteiten te verbieden, is overdreven.

When you can do it in Belgium, you can do it everywhere

Het positief confederalisme of samenwerkingsfederalisme van CD&V is eigenlijk hetzelfde als het confederalisme waar N-VA voor pleit.

Het is zinvol dat er in België meer bevoegdheden naar de deelstaten overgeheveld worden, waardoor er een sterke deelstaat Vlaanderen tot stand komt. Na de implementering van de zesde staatshervorming zullen we daar een stap verder mee staan. De Vlaamse begroting bedraagt volgend jaar 38 miljard euro tegenover 31 miljard euro voor het federale niveau. De deelstaten zijn met 7 miljard euro verschil het zwaartepunt van de Belgische staat, maar meer bevoegdheden betekent ook meer samenwerking dan

Ik ben absoluut geen voorstander van een onafhankelijk Vlaanderen

vroeger. Om die reden hebben we het positief confederalisme genoemd: het veronderstelt dat er afspraken gemaakt moeten worden. De sociale zekerheid zit nu nog altijd op federaal niveau en een minimum daarvan moet volgens mij ook altijd federaal blijven. Solidariteit is namelijk belangrijk om een land bij elkaar te houden, zonder wordt het erg moeilijk. Ik ben dan ook absoluut geen voorstander van een onafhankelijk Vlaanderen, maar wel van een positief confederaal België met volwassen deelstaten.

Werkloosheidsuitkeringen mogen niet beperkt worden in tijd.

Werkloosheidsuitkeringen beperken klinkt in eerste instantie goed, maar het lost niks op. Als je mensen uit de werkloosheid schrapt, vallen hun uitkeringen weg en kan je ze via instanties zoals VDAB niet meer verder opvolgen. Daarnaast zal het aantal arbeidsongeschikten stijgen. In Nederland is dat ook gebeurd: wie een uitkering dreigt te verliezen, ervaart de druk om arbeidsongeschikt te zijn. De uitgaven groeien dan gewoon elders aan. De uitdaging voor de toekomst ligt bovendien elders. De groep die tegen 2020 de arbeidsmarkt gaat intreden, zal heel beperkt zijn. Het probleem is dus om aan de vraag van bedrijven te beantwoorden en de input zo groot mogelijk te houden. Ook de jeugdwerkloosheid is belangrijk om aan te pakken: we moeten alles op alles zetten om zo veel mogelijk jonge mensen aan een goede job te helpen.

N-VA en CD&V mikken op dezelfde kiezers en op hetzelfde personeel. Een goede N-VA'er kan evengoed CD&V'er zijn.

CD&V heeft de staatshervormingen getrokken en gerealiseerd, maar wij gaan niet zo ver als N-VA. Wij schuiven sociale vooruitgang sterk naar voren en gaan niet voor een liberale aanpak. In onze statuten kiezen we ook niet voor de onafhankelijkheid van Vlaanderen. Ik denk dat grosso modo N-VA de kiezer probeert te overtuigen met hun notie van verandering, maar CD&V heeft de competentie, de ervaring en 54 jaar ministerschap op de lijsten staan. Wie een ervaren kapitein wenst, moet dus voor ons kiezen en niet voor N-VA.

Het ACW moet zelf opdraaien voor de 1,2 miljard euro spaargeld van de gedupeerde Arco-coöperanten.

Het is precies een soort bloedwraak: eerst wil men het ACW zien bloeden en dan kan de belastingbetaler maar optreden. Het is eigenaardig dat het ACW eerst gestraft moet worden, zeker omdat de wetgeving daar een tijd geleden anders over heeft geoordeeld. Er is namelijk een wet goedgekeurd die de garantie van de coöperanten voorziet en dan moet men dat niet op een andere manier in de markt proberen zetten. Eerst zullen alle bezittingen van Arco verkocht moeten worden ten bate van de coöperanten, maar de wetgeving voorziet dat voor het resterende tekort een overheidswaarborg geldt. Het Grondwettelijk Hof moet zich nog uitspreken, maar er ligt een oplossing in onze wetgeving.

De populairste betoogtechniek van een CD&V'er is het genuanceerde 'enerzijds, anderzijds'.

Een slogan of een felle boutade blijven nu eenmaal langer hangen, maar de grond van de zaak is dat politiek een complex gegeven is. Wanneer het gaat over begrotingen en over het ontwikkelen van een beleid, moet er eenvoudigweg genuanceerd worden: dat kan je niet in één populistisch zinnetje vatten. Goede communicatie is een kunst die elke dag opnieuw wordt beoefend. We regeren in België met complexe meerderheden, met meerdere partijen samen. Ik zeg soms in speeches: 'When you can do it in Belgium, you can do it everywhere.' Als politici zijn wij nu eenmaal gepokt en gemazeld in het zoeken naar compromissen. ▣

Kinderen hebben recht op euthanasie.

Het beëindigen van het leven is een heel complexe zaak. Elk geval is immers anders en de wetgever kan zich moeilijk algemeen uitlaten over de toelating en het verbod ervan. Ik ben daar dus heel voorzichtig in. Drie actoren zijn belangrijk, namelijk de persoon die euthanasie vraagt, de arts en de omgeving van die persoon. Die drie actoren moeten op de juiste volgorde komen, naargelang hun inbreng in de beslissing. Als een kind van 15 jaar vraagt om het lijden stop te zetten, kan de wetgever moeilijk oordelen dat het niet kan. Maar, wanneer de ouders om euthanasie vragen om er zo snel mogelijk van verlost te zijn, kan het uiteraard niet. De arts speelt dus een heel belangrijke rol om na te gaan of die vraag autonoom en onafhankelijk gesteld is en of lijden echt ondraaglijk is. Ik ben heel voorzichtig met uitspraken hierover, maar ik begrijp dat er situaties zijn waar euthanasie voor kinderen gerechtvaardigd is. Hiermee wijk ik af van het standpunt van mijn partij. *(In navolging van het interview laat CD&V weten nu ook pro euthanasie te zijn, nvdr.)*

Het is moeilijk om uit te zoeken waarom een aanwezig parlementslid niet actief genoeg is

Er moet een toelatingsexamen voor alle opleidingen aan de universiteit worden ingevoerd.

Ik ben tegen toelatingsexamens die dwingend en verplicht zijn. Ik ben wel voorstander van een oriëntatieproef in het secundair onderwijs om de student in spe duiding en inzicht te geven over waar zijn/haar talenten liggen. Ook een ijkingsproef aan de universiteit lijkt me geen slecht idee. Wie bijvoorbeeld diergeneeskunde wil studeren, kan via zo'n proef nagaan of hij of zij wel voldoende wiskundig en wetenschappelijk inzicht heeft. Toch mag er aan het resultaat geen verplichting verbonden zijn. Ook al ben je gebuisd voor een ijkingsproef, dan nog moet je kunnen starten in de opleiding die je verkies. Het doel moet zijn om de student en de ouders te informeren om met meer kennis van zaken bepaalde keuzes te maken.

Vlaanderen doet niks tegen de opwarming van de aarde.

Er worden wel stappen in de goede richting gezet op het vlak van landbouw en mobiliteit, maar de vraag is of het wel voldoende is. Verstandig 'groen' betekent enerzijds de aanpassingssnelheid maximaliseren en anderzijds rekening houden met de industrie en andere actoren. Het heeft weinig zin om zo snel te veranderen dat de industrie uit Vlaanderen wegtrekt. We mogen niet te snel te veel doen, dan breekt het koordje. De mentaliteit moet geleidelijk en gestaag veranderen. Met de isolatie van woningen is dat bijvoorbeeld gelukt. Niet iedereen beseft dat eerst, maar wie goed isoleert, geeft vervolgens minder uit aan stookolie. Het verbruik van stookolie is door betere isolatie al gedaald. Het vraagt dus gewoon tijd, maar wereldakkoorden zijn nodig.

Hoewel de heer Peeters graag nuanceert, hebben we hem hier en daar toch op een boude uitspraak kunnen betrappen. Wel meneer Peeters, mogen we u nog vaker ferme taal horen spreken? Als u het pad van de zoutloze neutraliteit durft verlaten, dan smaakt uw mening duidelijk naar meer. Pro president? We houden ons voorlopig nog op de vlakke.

VIERWERK

GROTE MARKT - ANTWERPEN

OPTREDENS

[12:30]

FUNKY WARM-UP BAND

[13:00]

VOLLE PETROL

[13:30]

DOMINO

[14:30 - 15:30]

HALVE NEURO & SLONGS DIEVANONGS'

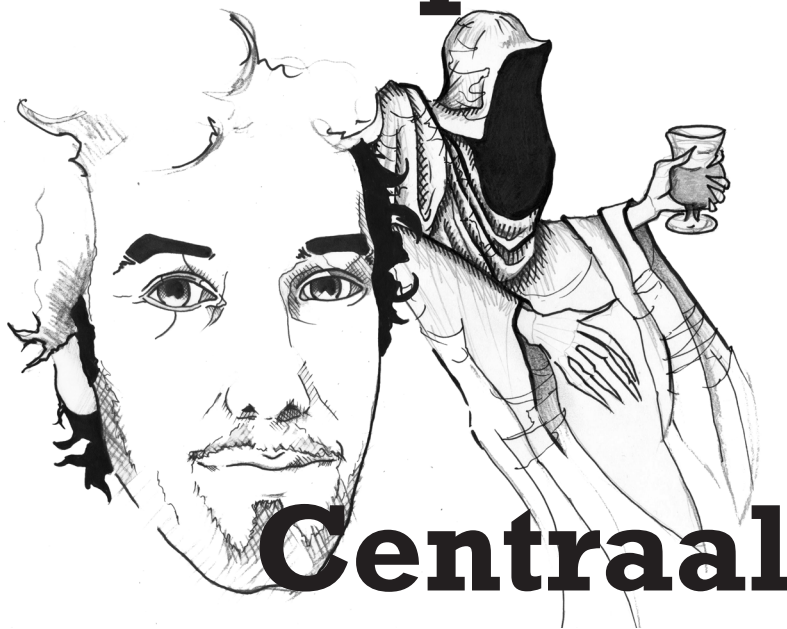
VERSCHILLENDE

EET- EN DRANKKRAAMPJES, MAAR OOK EEN
SPRINGKASTEEL & PAARDENMOLEN

GRATIS
OMDAT HET MEIS, FEEST VAN DE ARBEID - OMDAT HET MEIS, FEEST VAN DE ARBEID

Antwerpen

Tekst & Fotografie: Maurits Chabot ■ Illustratie: Basia Dajnowicz

Redactielid Maurits neemt de lezers mee op zijn stedelijke speurtocht door Antwerpen. Op een persoonlijke manier brengt hij bijzondere plekken die normaal aan de aandacht ontsnappen in kaart.

De dag ligt nog maar pas in bed als een groep zich aan Het Steen bij het standbeeld van De Lange Wapper verzamelt. In het midden staat een man in een lange zwarte jas, met een even zwarte hoge hoed op en puntige lakschoenen aan. Achter ons blaast de wind het kapsel van de bomen op Het Steenplein in de war.

We staan aan het begin van de Antwerpse Spookwandeling, een verhalentocht door de stad waarbij de gids ons langs beelden en bouwwerken zal leiden en verhalen zal vertellen over spoken, geesten, moordenaars en Antwerpse legendes. De vertellingen zijn grotendeels gebaseerd op bestaande bronnen, waaronder middeleeuwse kronieken. "Afhankelijk van het thema diepen we verhalen op met een kern van waarheid, waar we dan graag een schepje bovenop doen. Maar het is zeker niet zo dat we de verhalen uit onze mouw schudden. Het houdt het midden tussen straattheater en een klassiek gegidst bezoek," aldus oprichter Stefan Livens.

Antwerpse spoken reiken tot in de Amerikaanse woestijn: de stad was de thuishaven van beeldend kunstenaar Albert Szukalski. Hij maakte standbeelden van spoken, waarvan er een middenin de Death Valley woestijn in Nevada werd geplaatst.

Hoe griezelig is Antwerpen? "Vooral in de wintermaanden vind ik de sfeer spookachtig, als het net geregend heeft en de lichtjes weerspiegelen in de plassen," meent Livens. "Het contrast tussen de vertrouwde aanblik van de stad, die er in het donker plots heel anders uitziet, en tussen de kou buiten en de warme gezelligheid die je door de ramen kan zien, spreekt me aan."

De spookwandeling voert naar de Schelde, langs kasteel Het Steen, voorbij het Vleeshuis, door de Wolstraat en over de Ruckersplaats (het eerste straatbordje van Antwerpen werd hier geplaatst, vernoemd naar de familie Ruckers). Behalve vertellingen worden er ook interessante visies ten gehore gebracht over gebouwen, cafés of beelden. Zo zouden de Mariabeelden op de Antwerpse straathoeken dienen ter bewaking: enkel wie zich in het blikveld van een Mariabeeld bevindt, is veilig voor de geest van de Lange Wapper, een geest die mensen achtervolgt die te diep in het glaasje kijken.

Achter het Vleeshuis wordt gestopt. Door het slachten van dieren stroomde het bloed vroeger over de kasseien naar beneden, het slachthuis uit: vandaar dat de plek van het verhaal de Bloedberg heet. Vroeger woonde Jan zonder Vrees hier in de buurt, een jongen die werkloos thuis zat. Zijn tante had er genoeg van en sprak met zijn oom af dat ze hem op het kerkhof een lesje zouden leren. Met de smoes dat tante haar ketting op de begraafplaats had verloren, werd Jan 's nachts naar het kerkhof gestuurd. Daar wachtte zijn oom, vermomd als spook, hem op. Hij stond midden op het voetpad toen Jan er langs

wilde. Jan was niet onder de indruk en duwde het spook aan de kant. Door de duw viel het spook met het hoofd tegen een grafsteen, en overleed: de les was mislukt, de oom dood en Jan een moordenaar.

In de Moriaanstraat, een steeg achter de Wolstraat, wordt het verhaal verteld van een man die een behekst huis kocht. De eerste nacht maakte hij pannenkoeken. Telkens als hij een pannenkoek de lucht ingooide om de andere kant te bakken, viel een hoopje as en botten uit de schoorsteen in zijn pan. Hij wierp de resten achter zich in een hoek en bakte onverstoord verder. Toen dit enkele keren was voorgevallen keek hij achter zich. Uit de hoop as en botten was een gedaante gerezen die hem voorging naar de kelder. Daar lag een gouden schat en de pannenkoekenbakker mocht er een deel van houden. Moraal: spoken hebben niet altijd het slechtste met je voor.

Zijn de verhalen echt eng? Je krijgt er geen kippenvel van, maar het is de moeite waard omdat het een toer is met atypische vertellingen, waarbij bijzondere, begrafeniszwart geklede heren je door onbekende steegjes van het avondlijke Antwerpen gidsen. Dat de toer door deze stedelijke spelonken voert, is geen toeval. Oprichter Livens: "Ik heb een zwak voor de achterafstraatjes, de verborgen kleine 'gangskes'. Er zijn er nog maar enkelen over, waarvan de meesten niet publiek toegankelijk zijn. Het 'Paardenpoortje' is zo'n onbekende parel. Het ligt op het Zuid en we passeren er tijdens onze vertelwandeling Zuidermysteries. Onze tochten zijn in de eerste plaats ontspanning, maar we smokkelen er heel wat achtergrondinformatie over de stad en haar geschiedenis in. Belangrijk vind ik dat de mensen verwonderd zijn en hun verbeelding gebruiken, op een andere manier naar de stad kijken en ondervinden dat het ook spannend kan zijn zonder multimediashow; je hebt alleen een sterk verhaal nodig. Terug naar de tijd van het kampvuur, waar het draaide om de kracht van het verhaal. Het vertellen van verhalen is een soort virus, eens je erdoor gebeten bent laat het je niet meer los. Als ik ergens iets bijzonders lees of een opschrift op een steen zie, wil ik altijd zoeken of er een boeiend verhaal achter schuilgaat."

De toer eindigt op de Grote Markt. Waar nu het beeld van Brabo staat, werden vroeger heksen verbrand. Vandaag wemelt het van zaterdagavondgeluid. De stad steekt in opperbest humeur en maakt zich op voor een avond vol bruisend nachtleven. Geen spook die daar een stokje voor steekt. ■

Iedere zaterdagavond is er een Antwerpse Spookwandeling. Voor €10,- p.p. kun je het meemaken, wel reserveren. Zie www.ghostwalk.be

het marktsegment

Londen als centrum van de financiële wereld

Tekst: Jonas Thys
Beeld: Senne Claes

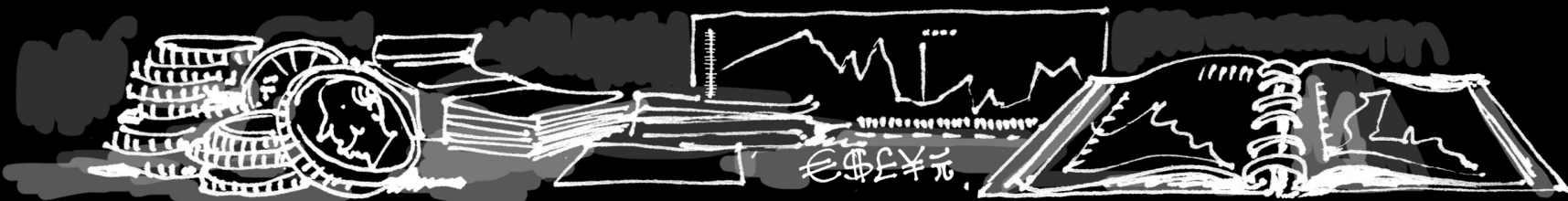
Iedere maand laat Capitant, de studentenvereniging die studenten inleidt tot en begeleidt naar de financiële markten, economische en financiële onderwerpen aan bod komen in het Marktsegment van *dwars*. Deze rubriek gidst je door het beursnieuws heen, zonder vast te lopen op de moeilijke en ingewikkelde concepten. Hier worden ze uitgelegd in mensentaal.

Enkele weken geleden trokken we met Capitant naar Londen om daar enkele bedrijfsbezoeken af te leggen bij financiële instellingen. Londen is een geliefde wereldstad en staat bekend om talloze dingen: mode, muziek, film en nog veel meer. Ook op economisch vlak speelt Londen een hoofdrol op wereldniveau. In eigen land draagt de Londense economie 20 procent bij aan het bruto binnenlands product. Op wereldvlak staat Londen bekend als belangrijk financieel centrum. Buurten als de City of London en Canary Wharf staan vol met wolkenkrabbers in alle soorten en maten en bieden een werkplek voor banken, *asset managers*, *traders* en beurswolven. Hoogtepunt van dit allegaartje aan gebouwen is de One Canada Square: 235 meter hoog en 50 verdiepingen rijk. Op de verschillende *trading floors* van het gebouw werkt ongeveer evenveel *finance*-personeel als in heel Frankfurt, de grootste concurrent van Londen in Europa.

een geschiedenis doordrongen van *finance*

Om te weten te komen waarom Londen de wereldstad is geworden die het nu is, duiken we 2.000 jaar terug in de geschiedenis. Het was rond ongeveer die tijd dat de Romeinen Londen voor het eerst beschreven. Het was toen nog een klein, weinig betekenend dorp aan de oevers van de Theems. 200 jaar later was het uitgegroeid tot een grote Romeinse nederzetting, zichzelf verrijkt door handel. Het was echter wachten tot het einde van de 16de eeuw voor Londen echt relevant werd als financieel centrum. In 1565 werd de Royal Exchange opgericht in de City of London, waarmee de trend gezet was voor dit stadsdeel. Nog steeds staat de City bekend om haar vele financiële instellingen, waar de naburige City of Westminster traditioneel onderdak biedt aan de overheid met onder andere het Palace of Westminster. De opgang van de industriële revolutie in de 18de eeuw zorgde voor een sterke economische groei die ook de financiële sector ten goede kwam. De financiële instellingen in de stad bleven aangroeien, onder stimulans van een groeiende economie. Ook in de 19de en het begin van de 20ste eeuw zetten deze trends zich voort dankzij technologische vooruitgang, zoals de spoorlijnen naar Londen, de London Underground genaamd. Hierdoor vond er een globalisering van het netwerk naar Londen plaats.

Ook na de Tweede Wereldoorlog bleef Londen zichzelf verstevigen als centrum van de financiële wereld. Belangrijke factoren hiervoor zijn onder andere het feit dat Londen in een praktische tijdszone ligt. Zowel handelen met Noord-Amerika als Azië kan voor een deel geschieden binnen de normale werkuren. Daarnaast speelt het ook in het voordeel van de Engelsen dat ze de huidige lingua franca en wereldtaal spreken: het Engels!

Andere factoren zijn iets technischer van aard. In de jaren '60 van de vorige eeuw stond de pond bijzonder sterk. Dit maakte het voor de Engelsen minder interessant om buiten eigen land te gaan investeren. Het waren dus geen hoogtijdagen voor de *investment business* in Londen. Aan het eind van de jaren '60 begon de pond echter geleidelijk in waarde af te nemen. Deze evolutie leidde ertoe dat de pond een gewild instrument werd om te investeren in het buitenland. Dit vormde een gezonde motivatie voor veel investeerders en bedrijven om zich in Londen te vestigen, waardoor naast *banking* ook *investment management* zichzelf daar op de kaart zette.

De 'Big Bang', de financiële oerknal van '86, zette Londen op de kaart

Een ander bekend fenomeen binnen de Londense '*finance*-wereld' is de 'Big Bang'. Op 27 oktober 1986 ging er een schokgolf door de financiële wereld. De financiële markten werden sterk gedereguleerd, wat grote gevolgen had voor Londen als financieel centrum. Naar deze ingreep wordt gerefereerd als de 'Big Bang' omdat op één dag plots een stuk meer marktactiviteit werd verwacht door de ingrijpende deregulatie. De 'Big Bang' bevestigde Londen als wereldleider voor de financiële wereld. Hoewel de gevolgen voor Londen in de periode na de 'Big Bang' erg positief waren, gaan er stemmen op die een stuk van de verantwoordelijkheid van de financiële crisis van 2007 toeschrijven aan deze financiële oerknal.

imposante gebouwen en een augurk

Dat Londen een grootstad is binnen de financiële wereld valt niet alleen af te leiden uit haar geschiedenis, ook de imposante gebouwen in de financiële districten getuigen hiervan. Lloyd's of London, een *trading floor* voor verzekeringen, heeft een opmerkelijk gebouw laten ontwerpen door Richard Rogers, dezelfde architect als die van het Centre Georges Pompidou in Parijs. De twee gelijken in sterke mate op elkaar, beide gebouwen lijken binnenstebuiten te zijn gebouwd. Leidingen voor water, elektriciteit en verwarming lopen aan de buitenkant en ook de liften zijn hier te vinden. Door het futuristische en tot de verbeelding sprekende uitzicht, wordt het gebouw vaak gebruikt in films.

Iets verderop staat de London Gherkin, liefkozend refererend naar een augurk. Dit gebouw, waarvan de bouw afgelopen was in 2003, is ondertussen kenmerkend geworden voor de Londense *skyline*. In 2006 stond het gebouw te koop, een aanbod waar IVG Immobielien en Evans Randall 630 miljoen pond veil voor hadden. Dit prijskaartje maakte de Gherkin het duurste kantoorgebouw van Groot-Britannië.

Hoewel Londen nog niet zo lang geleden werd ingehaald door New York als belangrijkste financieel centrum van de wereld, blijven financiële bedrijven in Londen investeren. Het staat vast: *finance* bepaalt voor een deel het verleden én de toekomst van Londen. ▀

de biënnale van UAntwerpen

Tekst: Benjamin ThMaarten Decaluwe ■ Beeld: Benjamin Theys

de vermoeienis over tweejarige masters

De tweejarige masters. Daarover is op deze universiteit, en dus ook in *dwars*, al een hele hoop inkt gevloeid, maar de kogel lijkt voor de Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen eindelijk door de kerk. Het enige wat nog rest is de goedkeuring van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en daarna kan het dossier voorgelegd worden aan de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Ook *dwars* zag door de bomen het bos niet meer. Samen met Louis Warlop, voorzitter van de Studentenraad, bijten we ons vast in de ontwikkelingen rond de invoering van de tweejarige masters in de Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen.

Eerst even een korte trip door de geschiedenis. In 2003, toen de Vlaamse regering het hoger onderwijs volgens de befaamde Bolognaverklaring hervormde, pleitten sommige academici ervoor om het vierjarige systeem van kandidaturen en licenties te vervangen door een vijfjarige bachelor-masterstructuur voor de humane wetenschappen. Dit zou de wetenschappelijke verdieping van de opleidingen ten goede komen én ruimte scheppen voor verdere internationalisering. Tenslotte zijn de tweejarige masters binnen de exacte wetenschappen al langer een feit. Met andere woorden, de humane wetenschappen konden niet achterblijven. Een studieduurverlenging met een jaar schept immers mogelijkheden om studiedruk te verminderen: zeker wat het schrijven van een thesis betreft. In het eenjarige mastertraject slagen immers weinigen er in hun thesis daadwerkelijk in eerste zit in te dienen. Ook voor buitenlandse ervaring en praktijkervaring zou meer ruimte

De politieke wil om extra middelen te voorzien is er niet en de politiek kan het niet maken om ondergefinancierde programma's goed te keuren

ontstaan. Zo'n studieduurverlenging brengt echter kosten voor universiteit, overheid en studenten met zich mee. De reorganisatie van de opleidingen is de verantwoordelijkheid van VLIR, waar de zes Vlaamse rectoren overleggen om gemeenschappelijke standpunten te formuleren en beleidsadviezen te verstrekken aan de Minister van Onderwijs. Gent was altijd al een voorstander van de tweejarige masters, Antwerpen lag dwars (*dwars 70, nvdr.*). Toch werd al begonnen met de voorbereiding op de tweejarige masters. Kwestie van de geesten te laten rijpen.

back to the future

Fast forward naar 2010. De decanen maakten afspraken over de opbouw van het nieuwe, tweejarige masterprogramma. De bacheloropleidingen worden gestroomlijnd om capaciteit vrij te maken voor de tweejarige masters in de faculteiten PSW, TEW en L&W. Een onderscheid met het dossier dat vandaag op tafel ligt, is dat ditmaal enkel de faculteiten Politieke en Sociale Wetenschappen van de Vlaamse universiteiten een nieuw

voorstel opmaken. Zo besliste de faculteit PSW om enkel de bestaande masterprogramma's Sociaal Werk, Filmstudies en Visuele Cultuur en Internationale Betrekkingen & Diplomatie op één jaar te houden. Voor de masters Sociaal-Economische Wetenschappen, Communicatiewetenschappen en Sociologie werd gekozen voor studieduurverlenging. Tot slot werd beslist de eenjarige masteropleidingen Politieke Wetenschappen en Politieke Communicatie om te vormen tot de tweejarige opleiding Politieke Wetenschappen.

uitgestelde verlenging

In 2011 moesten de dossiers door de erkenningscommissie (NVAO) doorgenomen worden. Die heeft de bevoegdheid groen licht te geven of het dossier af te keuren. Echter, voor de erkenningscommissie een oordeel kon vellen, weerlegde de overheid het dossier, wat – mee aangespoord door de studentenprotesten (*dwars 70, nvdr.*) – op een bevrozing van de besluitvorming neerkomt. "Decretaal gezien is dit belangrijk," laat studentenvertegenwoordiger Louis Warlop weten, "want als de dossiers waren

Er was geen draagvlak om een algemene uitbreiding van de studieomvang door te voeren

afgekeurd, mochten opleidingen drie jaar lang geen nieuwe dossiers indienen." Deze stop van 3 jaar werd dus omzeild en opleidingen kregen een nieuwe mogelijkheid om op korte termijn dossiers voor te bereiden en in te dienen. Dat is nu gebeurd voor de opleidingen Politieke en Sociale Wetenschappen. De reden voor algemene bevrozing was politiek, volgens Warlop. "Er was geen draagvlak om een algemene uitbreiding van de studieomvang door te voeren, aangezien dit zou betekenen dat er een grote extra som vanuit de overheid nodig zou zijn. De financiering is er (nog altijd) niet, dus besloot de overheid om niets te doen (*meer over financieringsproblemen lees u in dwars 77, nvdr.*)."

Wel werden enkele motivaties geformuleerd. Het dossier Taal- en Letterkunde kreeg een negatief advies. Daarentegen zou het dossier Communicatiewetenschappen wel

goedgekeurd zijn, indien het niet was tegengehouden. Zo'n verdeeld advies etaleert nogmaals de complexiteit van de materie. Er dient niet alleen met de factoren op de eigen universiteit rekening gehouden te worden. Er is vervolgens gekozen voor het indienen van een gemeenschappelijke aanvraag van de studieduurverlenging. "Dit is vooral een eis van de kleinere universiteiten van Antwerpen en Brussel," laat Warlop weten. "Leuven en Gent hebben eerder al informeel aangegeven dat ze een differentiatie qua duur niet dramatisch zouden vinden. Toch kunnen diploma's van de kortere opleidingen als minderwaardig beschouwd gaan worden, ondanks het feit dat ze vaak hetzelfde soort eindcompetenties zullen opleveren."

studenten, mondige bende

De studentenvertegenwoordigers mochten onlangs hun mening geven over de vernieuwde plannen voor de studieduurverlenging in de onderwijscommissie. De studentenvertegenwoordigers hadden een positief advies voor de opleidingen Communicatiewetenschappen, Sociaal-economische Wetenschappen en Sociologie. Voor het prefinale dossier van de masteropleiding Politieke Wetenschappen was er echter geen steun. Het verdwijnen van het eenjarige traject Politieke Communicatie kan op geen steun rekenen.

De diploma's van kortere opleidingen kunnen als minderwaardig beschouwd worden, ondanks het feit dat ze vaak hetzelfde soort eindcompetenties zullen opleveren

Politieke Communicatie is net een unieke opleiding waarmee Universiteit Antwerpen zich onderscheidt van de andere universiteiten en nieuwe studenten kan aantrekken. Ook over de inhoud van de verlengde opleiding waren er een aantal opmerkingen, al stelde de Onderwijsraad dat daar nog veel aan veranderd zou worden tegen de effectieve invoering. De inhoudelijke samenstelling van de opleidingen is slechts een voorlopige en moet gezien worden als een blauwdruk om later op te bouwen. Wel positief in het verhaal was de mogelijkheid tot een volledig Engelstalige master. Ondanks deze opmerkingen werd het volledige dossier goedgekeurd door de Onderwijsraad. Studentenvertegenwoordi-

ger Warlop stelde zich ook vragen naar de wenselijkheid van de master op zich, aangezien er naar zijn mening te weinig aandacht gegeven is aan de negatieve bevindingen uit de gevoerde arbeidsmarktbevragingen en de onbestaande toetsing van een ideale invulling van de tweejarige programma's bij studenten. De universiteit hecht echter veel belang aan studentenparticipatie bij het opstellen van de tweejarige masters. Hiervan getuigt de afvaardiging van studenten uit verschillende organen in deze dossiers en de inrichting van specifiek studentgerichte vergaderingen rond het thema.

en nu?

Op de raad van bestuur van Universiteit Antwerpen van 1 april 2014 werd het dossier tot studieduurverlenging goedgekeurd met 11 stemmen voor, 7 onthoudingen en 1 tegenstem. De dossiers gaan nu naar de VLIR. Na de goedkeuring van deze raad controleert de NVAO het dossier op een aantal elementen: de verwachte doorstroom naar onderzoekscarrières bij een instelling, de impact op het onderzoekszwaartepunt en het beoogd eindniveau van de opleiding. Pas als al deze stappen doorlopen zijn, kan het integrale dossier goedgekeurd worden door de Vlaamse overheid. Een definitieve beslissing zal dus wellicht pas na de zomer vallen. Een belangrijke vraag blijft of er wel voldoende middelen beschikbaar zijn om een volledig tweejarig programma uit te werken. De faculteit PSW moet dus een opleidingsprogramma verdubbelen, maar met dezelfde financiën die ze momenteel inzet voor de bachelor en eenjarige master. Dit doet vragen oprijzen over de houdbaarheid van een kwaliteitsvolle opleiding in een tweejarig traject. "De politieke wil om extra middelen te voorzien is er niet en de politiek kan het niet maken om ondergefinancierde programma's goed te keuren. Indien dit wel gebeurt, betekent dit het failliet van sommige masteropleidingen," meent Warlop. Als de goedkeuring er toch komt, zullen de eerste programma's uitgewerkt worden rond 2017 of 2018. Dit betekent dat studenten die zich dan inschrijven in eerste bachelor een tweejarige masteropleiding zullen volgen. De eerste startende student in zo'n tweejarig programma zal dus voor 2021 of 2022 zijn. Maar zover zijn we nog niet. ■

A black and white portrait of Nicolas Van Spilbeeck, a young man with dark hair and a beard, wearing a suit and tie, smiling slightly. The portrait occupies the left half of the page.

voorbeeldig student

Nicolas Van Spilbeeck

Tekst: Kathy Vanhout ■ Beeld: Nicolas van Spilbeeck

Hij is 22 jaar, verbleef al in alle uithoeken van de wereld en kan er maar geen genoeg van krijgen. *dwars* sprak met Nicolas Van Spilbeeck, laatstejaarsstudent Handelsingenieur en voorzitter van AIESEC UA.

AIESEC UA is de Antwerpse dochter van AIESEC in Belgium en kleindochter van de internationale overkoepeling. Een studentenorganisatie die studenten de mogelijkheid biedt zichzelf te leren kennen op persoonlijk en internationaal vlak leiderschapskwaliteiten te ontwikkelen, om zo de nieuwe generatie leiders te vormen. AIESEC is actief voor alle studierichtingen in meer dan 120 landen, verspreid over de verschillende continenten.

Na een eerste succesvol jaar Handelsingenieur aan UAntwerpen, studeerde Nicolas het tweede jaar in Buffalo, New York. Hij nam er een aantal extra vakken op, zodat hij zijn bachelor afsloot met een *dual degree* handelsingenieur en *international business*. Hij combineerde elke conferentie of uitwisseling met een toeristisch tripje door de steden waar hij verbleef, waardoor hij al een indrukwekkend lijstje van bezochte steden bezit. Op deze manier leerde hij enorm veel mensen kennen en ook in eigen land bleef hij zijn netwerk uitbreiden.

Nicolas benadrukt dat AIESEC voor studenten uit alle faculteiten openstaat. Ondanks dat er in Antwerpen ongeveer 70 procent van de leden uit de Faculteit TEW komt, zitten er evengoed studenten Rechten en Psychologie in de organisatie.

Na 3 jaar actief te zijn binnen de club trad hij vorig jaar in de voetsporen van zijn zus, die het voorzitterschap toen aan hem overdroeg. Nog tot eind juni mag hij zichzelf *President of the Executive Board* noemen. Daarna houdt hij het dan voor bekeken bij AIESEC en zegt hij zijn studententijd vaarwel. Na 5w jaar in de aula's is nu het actieve leven aan de orde. Als hij zijn master dit jaar afrondt, zou hij het liefst ergens in het buitenland aan de slag willen gaan. Mocht hij ooit nog met AIESEC samenwerken, dan hoopt hij dit ook in het buitenland te kunnen doen. Doorgroeien naar het nationale niveau van AIESEC is niet zijn doel.

We vroegen Nicolas wat hij deed naast zijn studies en zijn activiteiten bij AIESEC. Het werd even stil. Hij probeert nog te sporten, iets wat hij vroeger veel intensiever deed. Toch moest hij toegeven dat er dit jaar maar weinig tijd overbleef voor andere activiteiten. ■

Tekst & Beeld: Laurens Timmerhuis & Maxene Willems

Voorhamme en de veelkoppige draak voorzitter AUHA over hoger onderwijs

Je zult haar logo niet op de trams zien prijken en voor jou als student is ze *as such* niet erg belangrijk. Toch heeft de Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen al veel betekend voor de manier waarop Universiteit Antwerpen zich ontplooid heeft. Robert Voorhamme, voorzitter van AUHA, wist op zijn kantoor in het voormalige hoofdgebouw van de Koloniale Hogeschool even tijd vrij te maken om met *dwars* te spreken over student, stad en studie.

problem indication

AUHA is een bestuurlijk orgaan dat een cluster van verschillende onderwijsinstellingen in Antwerpen overkoepelt: Universiteit Antwerpen, Karel de Grote-Hogeschool, Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen en Hogere Zeevaartschool Antwerpen. Met het sluiten van de Bolognaverklaring in 1999 werd bepaald dat de Europese hogescholen en universiteiten over zouden stappen op de bachelor-masterstructuur, om uitwisseling tussen internationale onderwijsinstellingen te vergemakkelijken.

In Vlaanderen lieerden de hogescholen zich na het structuurdecreet van 2003 aan de vijf universiteiten en was Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen geboren. Sinds de invoering van deze nieuwe structuur is AUHA medeverantwoordelijk geweest voor het opleidingsaanbod, het onderzoek en de begeleiding van studenten in onze stad.

problem statement

Robert Voorhamme De Associatie is inderdaad opgericht om de universiteit en hogescholen te verbinden, maar ze heeft intussen meerdere taken gekregen. Naast de overgang tussen secundair en hoger onderwijs, tussen bachelor en master en de samenwerking tussen de instituten, houdt de Associatie zich ook bezig met het studentenleven. Antwerpen heeft zich ontzettend goed op de kaart gezet als studentenstad: AUHA is dan ook de associatie die de afgelopen 10 jaar het snelst is gegroeid. Hoewel Antwerpen van origine geen mastodont als Gent of Leuven is, zal de persoonlijke begeleiding van studenten door deze groei nu een grotere uitdaging vormen. AUHA probeert hierop te reageren met initiatieven als Antwerpen Studentenstad en Huis van de Student. Ik vind het belangrijk dat de studenten deze instellingen kennen, zodat zij hun weg kunnen vinden wanneer zij hier arriveren.

Een tweede fenomeen waar de Associatie mee te maken krijgt, is de veranderende demografie. De aangroei van hogeropgeleiden in Vlaanderen verloopt minder snel dan die in andere Europese landen. In een land als het onze is de opleiding van de bevolking de belangrijkste factor wanneer je spreekt over competitiviteit. Als wij in Vlaanderen de deelname aan het hoger onderwijs niet willen zien stagneren, moeten we inspelen op de groepen in onze samenleving die nu ondermaats deelnemen. Kinderen van lageropgelei-

den, van migranten en anderstaligen blijven achter in ons onderwijs. Deze achterstand is in Antwerpen groter en groeit sneller dan binnen de andere associaties, waardoor we niet kunnen wachten tot de rest van Vlaanderen bereid is tot het ondernemen van actie.

Onderwijs wordt een continuüm. We gaan te maken krijgen met een ander type student, dat gaandeweg klimt. Er zullen meer werkstudenten zijn, of studenten die door gebrek aan goede begeleiding pas later tot de ontdekking komen dat zij tot meer in staat zijn. Deze mensen moeten via het zalmpincipe de kans krijgen om door te stromen, bijvoorbeeld van een professionele naar een academische bachelor. Nu moet een student nog wachten tot het tweede semester voor hij of zij kan wisselen, waardoor velen hun interesse en motivatie al verliezen. De schakeling tussen opleidingen moet dus goed georganiseerd worden om deze overstap voor de student gemakkelijker te maken.

 Veel stress en problematiek in het latere werkende leven zijn al geworteld in de keuzes die je als student maakt

research questions

Voorhamme We mogen in Vlaanderen niet in de val trappen om het onderzoek en de onderzoeksmiddelen te veel te gaan versnipperen. Academisch maar ook toegepast onderzoek zal vooral aan de vijf universiteiten gedaan blijven worden, zodat de hogescholen niet nog eens afzonderlijk onderzoek zullen verrichten. We moeten niet elke keer opnieuw het warm water uitvinden. Vooral binnen de hoge kunstopleidingen worden goede afspraken gemaakt over de invulling van academisch onderzoek, omdat zij voor doctoraten afhankelijk zijn van de universiteit. In Antwerpen is er een biotoop voor de culturele sector en de kunsten, de *scene* zogezegd, waarvoor meer en meer studenten naar deze stad komen.

Daarnaast moet er een nauwere samenwerking met het bedrijfsleven tot stand komen, onbekend is onbemand. Ik denk dat er heel wat onbekendheid bij zowel het bedrijfsleven als de professionele opleidingen heerst die weggenomen kan worden. Een belangrijk instrument om die aansluiting tussen school en arbeidsmarkt te verbeteren is

het praktijkgericht onderzoek. Het bedrijfsleven wordt nu geconfronteerd met de veelkopige draak die het onderwijs is en raakt ontmoedigd om contact te zoeken met de instellingen. Hierdoor bestaat er nog altijd een drempel voor studenten die op zoek zijn naar een stageplaats. Door heel pragmatisch en specifiek onderzoek te stimuleren dat aansluit op de wensen van de professionele wereld, zal ook de student beter terechtkomen.

scope

Voorhamme Een ander vraagstuk voor de Associatie vormt het bestrijden van de hoge uitval in het eerste jaar van veel opleidingen. De overgang tussen secundair en hoger onderwijs kan serieus verbeterd worden. Je moet dan niet de verantwoordelijkheid enkel bij het secundair onderwijs leggen, maar streven naar een wisselwerking tussen beide op het gebied van communicatie. Leerlingen in het secundair onderwijs moeten een fatsoenlijke, geïnformeerde oriëntatie verkrijgen met behulp van het hoger onderwijs zelf. SID-in beurzen zijn wat dat betreft vooral propagandagericht: als bedrijven die klanten proberen te werven.

Leerlingen moeten dus weten waar ze staan en wat hun werkelijke competenties zijn voor ze aan een studie in het hoger onderwijs beginnen, maar ook wanneer ze eenmaal begonnen zijn. Het is belangrijk om tijdig vast te stellen of een student zijn opleiding aankan. Ik ben voorstander van een verplichte ijkingsproef voor aanvang van de studie, zonder direct bindende conclusies. Studenten en ouders moeten geconfronteerd worden met de consequenties van hun beslissingen. Als uit een ijkingsproef blijkt dat je totaal niet geschikt bent om rechten te gaan studeren en je gaat het toch doen, dan heb je geen excuses meer. Je was gewaarschuwd.

 Misschien ben ik een oude zeur, maar ik denk dat het huidige systeem er alleen maar toe leidt dat studenten te ver van hun vakgebied komen te staan

Veel stress en problematiek in het latere werkende leven zijn al geworteld in de keuzes die je als student maakt. Er hoeft geen poespas rond verkeerde studiekeuzes te bestaan en de studenten die ze maken hoeven niet gepamperd te worden: zij vormen een last voor zowel hun ouders als de samenleving. Een samenleving die veel doet om mensen toegang tot het hoger onderwijs te verschaffen, maar niet let op de manier waarop studenten daar invulling aan geven. De pogingen die scholen nu doen om mensen die een onverantwoorde beslissing namen toch te blijven aanhouden, zullen daarnaast een negatief effect hebben op diegenen die weloverwogen en met passie voor hun studie kozen. Het hoger onderwijs is geen reparatieonderwijs, waar eeuwige vrijblijvendheid heerst.

conclusion and discussion

Voorhamme Performant onderwijs, ten slotte, is onderwijs dat maximaal weet in te spelen op het spontaan leergedrag van kinderen. Er bestaat in deze tijden van toenemende digitalisering en *multiple source* een steeds grotere kloof tussen het spontane leergedrag dat digitale media oproepen en het formele stramien van het boek en de *one source* van de cursus. Jongeren van tegenwoordig leren steeds vaker door informatie met elkaar uit te wisselen als gelijkwaardige *peers*. Ook in het bedrijfsleven zullen studenten te maken krijgen met werken in teamverband en gezamenlijke uitdagingen. Onze leerprocessen moeten daarop worden afgestemd.

In 'mijn tijd' werden we door de professoren scheef aangekeken als we een studentenoverleg organiseerden; dat was volledig atypisch. Studeren was een individuele aangelegenheid. Herkansingen bestonden nog niet en de examens werden voor het gehele jaar in 14 dagen afgelegd, waardoor we een strak urenschema moesten volgen om onze studies af te ronden. We gingen elke dag op café en waren wel de vrijpostige generatie van '68 die af en toe een auditorium bezette om het ancien régime te affronteren, maar onze vrije tijd was stipt gepland. Misschien ben ik een oude zeur, maar ik denk dat het huidige systeem waarin vakken als schijfjes kunnen worden afgerond er alleen maar toe leidt dat studenten te ver van het overzicht over hun vakgebied komen te staan. Als je serieus wilt studeren, dan gaat dat tijd kosten. Tijd die je alleen wilt investeren als je echt geïnteresseerd bent. ■

nachtje dwarslokaal doet Bourgeois wel anders piepen
contraire

Antwerpen inspireert nieuwe fictieserie *Professor T*

Beeld: Martijn Fraanje

